

anticipația

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

STEPHEN BAXTER

PLANCK ZERO

509

SOCIETATEA
ȘTIINȚĂ & TEHNICĂ S.A.

SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ S.A.

Societate cu capital de stat, funcţionând sub egida Ministerului Cercetării şi Tehnologiei, înmatriculată în Registrul Comerţului cu nr. J40/6775/1991

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU
PETRESCU CONSTANTIN
GABRIELA BULIGA

Director onorific
ALEXANDRU MIRONOV

Redactor literar
MIHAI DAN PAVELESCU

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Coperta
WALTER RIESS

Difuzarea
CORNEL DANELIUC
GROSU LAURENŢIU
(telefon: 617 72 44 sau 617 60 10, int. 1151)

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1 Bucureşti, cod 79781
Telefon: 617 72 44 sau 617 60 10, int. 1151
Tiparul:
Tipografia „INTERGRAPH"
Telefon: 769 35 68

Abonamentele se pot face la oficiile poştale (nr. Catalog 4004/1993), precum şi direct la redacţie. Cititorii din străinătate se pot abona prin Rodipet S.A., PO BOX 33-57.
Fax: 004-1-312 9432 sau 004-1-312 9433. Telex: 11995
Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, ROMÂNIA

Lei 250

anticipaţia

Revistă lunară de literatură şi artă SF
(nr. 509/martie 1994)
editată de Societatea „Ştiinţă & Tehnică" S.A.

CUPRINS

Paginile evidenţiate cu sigla „MTS" sunt realizate cu sprijinul Ministerului Tineretului şi Sportului, în cadrul programului naţional de stimulare a creativităţii tinerilor.

NEVOIA DE PROFEŢI

Alexandru Mironov

Am discutat una-alta despre *guvemul mondial* care, clar, se autoorganizează chiar sub ochii noştri - şi fără să ne dăm seama ce lucru minunat se întâmplă în societatea noastră (asta nu înseamnă că el va şi funcţiona imediat: ca *optimist de serviciu* ce mă aflu, eu apreciez că omenirea chiar va lua în seamă un asemenea organism, cam în jurul anilor 2010-2020).

Am încercat, de asemenea, să vă prezint un posibil minister şi vom continua să organizăm lumea după cum ne taie capul, pe mine şi pe alţi indivizi asemenea mie, preocupaţi să nu dea pace conservatorismului, tradiţionalului la nesfârşit, vieţii pe o paralelă la abscisă - entropiei în general.

Sunt acţiuni pe care le-au stârnit alţii, mult mai mari decât noi, înalţi slujitori ai SF-ului şi ai lumii de mâine, şi-au bătut capul cu schimbările Platon, categoric, Arhimede, Thomas Morus, Newton şi Galilei, Bacon, o listă întreagă de revoluţionari francezi, alţii peste un secol şi ceva, când au luat cu asalt Palatul de Iarnă din Petersburg, pe urmă fizicienii începutului de secol XX, apoi geneticienii mijlocului de secol şi, sigur, cei ce scormonesc spaţiul cosmic, de aproape şi de departe, cercetătorii de la NASA şi Baikonur şi, fireşte, astronomii. Unii au mai dat greş, alţii au scuturat însă din temelii atât cunoaşterea, cât şi organizarea şi, deci, modul de viaţă a lui Homo sapiens.

Dintre toţi, eu susţin că nimeni nu a avut mai mare influenţă asupra semenilor din viitor decât francezul Jules Verne - căci multe din cele ce mişcă, pe şi sub ape, pe pământ şi deasupra lui, au fost "însămânţate" de Jules Verne în conştiinţa colectivă a generaţiilor ce i-au urmat.

Dar deceniile şi veacurile se dau repede de-a dura, Jules Verne, deşi omniprezent, a intrat deja în istorie, alţi profeţi, alte călăuze îşi fac simţită prezenţa, ameninţând scurgerea lină a zilelor. Câteva cuvinte despre doi neastâmpăraţi pe care noi, SF-iştii (flamura lumii!) trebuie să-i preţuim, cred eu, pentru *puterea lor de a genera schimbare*.

Primul este arhicunoscutul Marshall McLuhan, la început un "profet în pustiu" - cum spune Peter F. Drucker. McLuhan susţinea la începuturi - nebăgat în seamă de nimeni - că universitatea medievală (şi acum prezentă, în modul de organizare a învăţământului superior din multe ţări!) s-a demodat, odată cu apariţia cărţii tipărite; tiparul a schimbat, de fapt, nu numai metoda de învăţământ şi forma de prezentare, dar şi *natura cunoştinţelor ce se predau studenţilor.* De aceea, spune McLuhan, *evenimentele importante ale istoriei culturii sunt ele însele rezultate ale tehnologiei realizate de Gutenberg!* Tiparul, deci, a influenţat şi cursurile predate şi rolul şcolii - şi de aici cunoaşterea, adică averea fundamentală a societăţii umane.

În primii ani ai tinereţii sale, Marshall McLuhan nu a convins aproape pe nimeni - deşi teoria lui era deja cristalizată. A trebuit însă ca societatea să se coacă. Să se accepte, de pildă, ideea - spune Peter F. Drucker - că tehnologia de uzină numită linie de asamblare este, de fapt, un concept teoretic şi foarte abstract, privind natura muncii; că implicaţia socială a inginerului tehnolog dar şi a "umanistului" este inevitabilă în orice problemă de muncă şi viaţă. Să se (re)postuleze că ştiinţele fac parte integrantă din cultură şi că transformările reale ale societăţii sunt produse mai ales de către inventatori, ingineri şi cercetători în ştiinţele exacte.

Apoi au apărut exact la momentul potrivit din punct de vedere social, cele două cărţi - *Galaxia Gutenberg: Omul şi era tiparului* şi *Înţelegerea mijloacelor de comunicare* - şi, brusc, McLuhan a devenit o figură mondială. Au sărit repede la rangul de axiome concepte ca: mass media *calde* (Radio-ul) şi *reci* (Televiziunea), *tribalizarea* lumii (cu ajutorul electronicii) într-un "sat global", şi - mai ales - *mijloacele de comunicare constituie*

Marshal McLuhan

EDITORIAL

EDITORIAL

însuşi mesajul(!)

...Şi lumea nu a mai fost la fel... pentru că (McLuham dixit): "televiziunea - şi toate mijloacele de comunicare - au schimbat ceea ce se comunică şi nu doar modul cum se comunică" - şi astfel se schimbă nu numai percepţia lumii, dar şi modul de a ne privi pe noi înşine. Apoi: televiziunea nu a dus la "demontarea" tiparului - căci se tipăresc astăzi mai multe cărţi ca niciodată - ci la democratizarea culturii; să nu uităm, spune el, că maşina de copiat îl face pe fiecare propriul său Gutenberg!

Adevăruri, vedeţi, unanim acceptate acum, care au avut nevoie de o perioadă relativ mică pentru a penetra - şi influenţa - societatea: circa 2-3 decenii.

Buckmister Fuller

Cu al doilea "profet" lucrurile sunt ceva mai complicate. Buckmister Fuller nu a fost cadru universitar, de fapt nu prea s-a omorât cu mersul la şcoală. Dar s-a amestecat în tot ce mişcă sub soare, creându-şi, încă din tinereţe, faima unui personaj insolit.

El spunea - dar cine să-l fi luat atunci în seamă? - că tehnologia constituie armonia cerească, adevărata cale spre perfecţiunea umană! Venea cu proiectele stranii ale *dymaxion*-ului şi *tensegrităţii* şi vorbea despre o *geometrie sinergistă*, prin anii '40 - '50!

Desigur, refuzul ideilor sale a fost net, chiar violent - aşa cum se întâmplă cu tot ce este (prea) nou. Dar, prin anii '60 tehnologia a început să fie privită, totuşi, ca o activitate umană (spunea Drucker), potrivită căutărilor unei noi înţelegeri spirituale, sociale.

...Ceea ce l-a propulsat, pur şi simplu, pe Bucky Fuller, în cele două decenii ce au urnat la, rangul de mit universal.

Puţin cunoscut la noi, Bucky Fuller şi-a câştigat întâi meritul de conceptor de idei aiurite, apoi, repede, pe acela de specialist în previziuni şi analist al tehnologiei. După ce, în 1929, îi vânduse lui Donald Douglas idei - motor, materiale, teoria aerodinamică - despre cum trebuie să arate aeronava ce va cuceri cerul viitorului (şi cu ce succes!), după ce a postulat apariţia în forţă a industriei electronice şi a impus folosirea diagramei ca metodă de sondaj economic şi social, omul şi-a putut vedea în linişte de aiurelile lui revoluţionare.

De pildă, proiectele sale de prognoză a economiei, bazate pe geometrie s-au dovedit extraordinar de exacte, lumea trecând, după al doilea război mondial, printr-o perioadă de dezvoltare explozivă, la exact termenii şi parametrii calculaţi de el.

Dymaxion-ul (un fel de clădire semisferică, construită din tetraedri de şarpantă metalică, uşor de montat) a devenit pavilion clasic de expoziţie şi sală de sport în multe părţi ale lumii. Harta "Dymaxion" (o secţiune conică cu muchii rotunjite şi puncte triunghiulare, la ambele capete) a fost folosită de astronauţi pentru cartarea mai exactă a globului pământesc (pentru automobilul "Dymaxion" nu s-au găsit, ce-i drept, fabricanţi, dar ideea a fost deja folosită la unele construcţii spaţiale.

Devenit legendar, Buckminster Fuller a plecat, cu câţiva ani în urmă dintre noi, purtând în suflet o uriaşă nedumerire: oare cum pot fi oamenii atât de nepractici, se întreba el, preferând să-şi păstreze tradiţiile şi să nu se lase cuceriţi de nou?

SF-iştii însă (flamura lumii!) se află, în zilele noastre, la posturile lor. Cu capetele în nori şi picioarele bine înfipte pe pământ, ei veghează. Vânează ideile noi şi le răspândesc la iuţeală - prin sateliţi - către toate colţurile lumii. Aşteaptă profeţii, chiar îi caută, împingându-i pe marile scene festive ale civilizaţiei umane. Folosesc întreprinzători financiari - toţi, reprezentanţi ai "generaţiei Star Treck" - pentru a da inginerilor instrumentele şi aparatele cu care se schimbă lumea.

"Sfârşitul copilăriei" - ca să-l citez pe un alt mare vizionar - este la doi paşi de noi, "Fundaţiei" (cunoştinţelor umane - vezi Isaac Asimov) îi va urma o "A doua Fundaţie" (vezi Editura Nemira).

Mântuirea este aproape. Loc Terrei în marele cerc (efremovian - profeţi, tot pe unde calci...) al civilizaţiilor galactice!

Ursula K. Le Guin

MIT ŞI ARHETIP ÎN SCIENCE FICTION (II)

Scopul artei nu e nici separarea definitivă de emoţii, simţuri, trup, etc. şi cantonarea într-un pustiu de semnificaţii pure, nici orbirea minţii şi rătăcirea într-o lipsă de sens iraţională, amorală - ci păstrarea conexiunilor firave, dificile, esenţiale între cele două extreme. Să unească. Să unească idee şi valoare, senzaţie şi intuiţie, cortex şi cerebel.

Mitul autentic constituie o astfel de conexiune.

Aidoma altor artişti, scriitorul de sf încearcă să creeze şi să folosească puntea dintre conştient şi subconştient - astfel încât cititorii să facă la rândul lor această călătorie. Dacă singura unealtă folosită de el e intelectul, va naşte doar copii îmbălsămate sau parodii ale arhetipurilor ce dăinuie în adâncul minţii sale, în marile opere de artă sau în mitologii. Dacă abandonează intelectul, e foarte probabil să-şi înece personalitatea şi talentul într-o zemuială de submituri nesemnificative, ele însele palide, scrâşnite parodii ale propriilor origini arhetipale. Singura cale spre teritoriul comun, spre imaginea vie şi semnificativă în fiecare dintre noi, trece prin individual. Nu prin generalitatea raţiunii pure sau a "maselor"; numai prin individualul de nesuplinit - sinele. Pentru a ajunge la alţii, artistul intră în sine. Folosind raţiunea, el pătrunde deliberat în iraţional. Cu cât mai mult răzbeşte în sine, cu atât mai mult se apropie de ceilalţi.

Paradoxul e doar aparent - cultura noastră supraevaluează abstracţia şi extraversiunea. Durerea, de pildă, acţionează la fel. Nimic nu e mai personal, mai intim, decât durerea; cel mai rău lucru legat de suferinţă e singurătatea. Cu toate acestea, cei care nu au suferit, sau nu vor să recunoască suferinţa, sunt cei aflaţi în rece izolare faţă de semenii lor oameni. Durerea, cea mai însingurată experienţă, naşte simpatie, dragoste: puntea dintre sine şi ceilalţi, căile comuniunii. La fel şi arta. Artistul care se afundă în sine cel mai adânc - şi e o călătorie dureroasă - ne atinge cel mai puternic, ne vorbeşte cel mai limpede.

Dintre toţi marii psihologi, Jung explică cel mai bine acest proces, subliniind existenţa, nu a unui "id" izolat, ci a "subconştientului colectiv". El ne reaminteşte că zona corp/suflet aflată dincolo de domeniul îngust, puternic luminat, al conştiinţei e foarte asemănătoare în noi toţi. Ceea ce nu implică devalorizarea conştiinţei sau a raţiunii. Realizarea conştiinţei individuale, numită de Jung "diferenţiere", e pentru el măreaţă, poate cea mai de seamă realizare a civilizaţiei, speranţa viitorului nostru.

Se pare, deci, că mitul autentic apare doar în procesul legăturii conştientului şi subconştientului. Nu există un arhetip viu în agendă sau în televizor. Îl aflu doar în mine, în acel miez de individualitate pulsând în inima întunericului comun. Numai el se poate duce la fereastra casei sale, pentru a trage perdelele şi a privi în întuneric.

Pentru a face acest lucru e nevoie uneori de mult curaj. Odată ce ai tras perdelele, nu şti ce poate fi acolo, afară, în noapte. Poate strălucirea stelelor; poate dragoni; poate poliţia secretă. Poate îndurarea lui Dumnezeu; poate groaza morţii. Sunt toate acolo. Pentru noi toţi.

---

* - De observat că tot ceea ce obţinem e doar o manifestare; arhetipul în sine e dincolo de raţiune, artă sau chiar nebunie. Nu e un lucru, un obiect, ci mai de grabă, presupune Jung, o modalitate psihică, o funcţie comparabilă cu o funcţie/limitare - cum ar fi în cazul spectrului optic perceput de ochi, unde restrângerea percepţiei vibraţiilor electromagnetice la un anume interval ne permite să vedem. Arhetipurile "nu reprezintă în nici un fel lucruri aşa cum sunt prin ele însele, ci mai degrabă forme în care pot fi percepute şi concepute. Ele sunt *a priori* forme structurale aparţinând materiei brute a conştiinţei." (Jung: *Amintiri, vise, reflecţii*, pag. 347).

Scriitorul inspirat din propriile-i gânduri şi adâncime a fiinţei, nu din operele şi gândurile altora, descoperă inevitabil material comun. Cu cât mai originală îi e lucrarea, cu atât mai necesar recognoscibilă. "Da, desigur!" exclamă cititorul, recunoscându-şi sinele, visurile, coşmarele. Personajele, chipurile, imaginile, motivile, trama, subiectul povestirii pot constitui paralele evidente sau reproduceri aidoma ale materialului din mituri şi legende. Vor apare - făţiş în fantastic, mascat în naturalism - dragoni, eroi, căutări, obiecte ale puterii, călătorii iniţiatice şi aşa mai departe. În naraţiune, ca şi în pictură, se vor contura anumite trăsături familiare.

Dacă Jung are dreptate şi noi toţi purtăm în suflet acelaşi fel de dragoni, precum avem în trupuri acelaşi fel de inimă şi plămâni, paradoxul e din nou doar aparent. Consecinţa e că nimeni nu poate inventa, gândind, un arhetip, întocmai cum nu poate inventa un nou organ în corpul său. Însă nu e o pierdere; mai degrabă un câştig. Înseamnă că putem comunica, că alienarea nu e finalul condiţiei umane, deoarece există un spaţiu comun incomensurabil pe care ne putem întâlni, nu doar raţional, ci şi estetic, intuitiv, emoţional.

Un dragon, nu din cei imitaţi şi produşi în serie, ci o creatură a răului târându-se ameninţător şi inexplicabil afară din subconştientul artistului, trăieşte; e cumplit de viu. Îi înspăimântă pe copii, pe artist şi pe noi. Ne înspăimântă pentru că e o parte a noastră, pe care artistul ne obligă să o recunoaştem. Aşa cum observase Pogo, am întâlnit inamicul, şi el şi noi.

"Ce vrei să spui? Nu există dragoni în sufrageria mea, dragonii sunt dispăruţi, dragonii nu sunt reali..."

"Priveşte afară pe fereastră... priveşte în oglindă..."

Artistul care-şi modelează sinele va revela imagini arhetipale, eliberându-le în conştiinţă. Primul scriitor de sf care a făcut acest pas a fost Mary Shelley. Ea l-a eliberat pe monstrul lui Frankestein. De atunci încoace, nimeni nu s-a încumetat să-l mai închidă. Uite-l colo, în carne şi oase, hălăduind în colţul sufrageriei. Edgar Rice Burroughs a făcut şi el pasul, deşi cu infinit mai puţină putere şi originalitate. Tarzan e o atutentică făptură mitologică, chiar dacă nu pe deplin relevantă în raport cu dilemele etic/emoţional moderne, pe cât e monstrul lui Frankestein. Capek a făcut pasul, în principal *numind* ceva (un foarte important aspect al arhetipizării): i-a numit "Roboţi". De-atunci, sunt printre noi. Tolkien a făcut pasul; a descoperit un inel, pe care încercăm mereu să-l rătăcim...

Studenţii se pot delecta, evidenţiind prezenţa unor astfel de făpturi, dezvăluindu-le interferenţele cu alte manifestări ale arhetipului numit legendă, dogmă şi artă*. Aceste întrepătrunderi sunt extrem de fertile. Monstrul lui Frankestein e înrudit cu Golem, cu Isus, cu Prometeu. Tarzan descinde direct din Copilul-Lup/Nobilul Sălbatic de-o parte, şi din orice fabulaţie copilărească despre Orfanul-din-Înalta-Societate, de cealaltă. Robotul poate fi privit drept spaima modernă de propriul corp a eu-lui, mai ales după schilodirea în "minte" şi "trup", "fantomă" şi "maşină", consecvent practicată de gândirea mecanicistă a post-renaşterii. În *Maşina Timpului*, apare una din viziunile grandioase ale Sfârşitului, un arhetip escatologic comparabil cu indiferent ce imagine religioasă a Judecăţii de Apoi. În "Căderea nopţii", există opoziţia fundamentală dintre întuneric şi lumină, uzitând de spaima de întuneric împărţită cu verii noştri simieni. De-a lungul operei lui Philip K. Dick putem urmări explorarea străvechilor teme ale identităţii şi alienării însoţită de sentimentul dislocării eu-lui. În creaţia lui Stanislaw Lem pare a fiinţa o explorare similară, complexă şi subtilă, a arhetipalului Celălalt, străinul.

Asemenea mituri, simboluri, imagini, nu se destramă scrutate de către intelect, nici nu se clasează, o dată studiate etic, estetic sau chiar religios. Din contră: cu cât le priveşti mai mult, cu atât mai mult ele există. Şi cu cât gândeşti mai mult, cu atât mai mult ele semnifică.

La acest nivel, science fictionul merită denumirea de mitologie modernă.

Majoritatea sf-ului n-o merită şi, din păcate, nici n-o va merita. De artişti am dus întotdeauna lipsă. Fără îndoială, vom continua, în cele mai multe cazuri, să primim resturi reîncălzite din Babilon şi de la Northrop Frye, servite de snobi, precum şi hoarde de Potârnicari musculoşi, sculaţi din lut de scribi. Vor mai fi, însă, şi făurari de mit. Şi - cine ştie? - poate chiar acuma, viitoarea Mary Shelley zace tăcută în odaia ei din vârful turnului, aşteptând doar o furtună.

Traducere de
Cristian Lăzărescu

Sacrificiul nunţii la quetzali

Mihail Grămescu

după o idee a lui Mircea Ştefancu

1. Era anotimpul bizonului-fumuriu. Frunzele liriodendronilor şi plantanilor însângerau cu metal topit coamele văluratilor văioage împădurite ale Altaes Cordillieros. Stâlpul de foc şi fum înălţându-şi piciorul din conul Altan-te-petl călca apa adâncă a lacului Titlanti *

Coadă-de-samur scoase un chiot străbătător prin depărtare, răsucind deasupra capului scalpurile verzi lânalacului. Sălbaticul purta pe cap o coroană alcătuită din cincizeci şi una de pietre de quetzal.

Coadă-de-samur îşi roti ochii bulbucaţi şi miopi peste valea roşie de toamnă a tribului oamenilor-jaguar. De departe, din zare, de lângă corturile pestriţ colorate de lângă multiseculara piramidă a soarelui, Floare-de-lună îi răspunse cu glas cristalin. Cu inima fremătând, norocosul vânător îşi luă elan la vale, spre Fiica Soarelui, să-i depună şi de astă dată la picioare, ofranda lui vitează: penele de piatră verde.

Coadă-de-samur nu se temuse nici de Ursul-Negru, nici de Pisica-Jaguar şi, dând dovadă că nu se teme de nimeni şi de nimic, se făcuse demn de Fiica Soarelui. Era vânătorul de quetzali-păsările-peşti, oamenii-zeicupenede-solziverzi!?

Ieşi din pădure, şchiopătând de piciorul drept, mai scurt din naştere. I se păru ciudat că iubita nu-i vine în întâmpinare, făcându-i doar semn de departe cu mâinile, dar rămânând ca împietrită la intrarea cortului acoperită de blănuri. Abia când se apropie, ochii lui, cu vedere scurtă, remarcară străinul.

Străinul avea păr de lumină şi piept de solzi. Dar solzii îi erau negri: Ca un cap de quetzal bătrân pe un trup de quetzal tânăr. Străinul ţinea în mână un toiag lung, lucios şi negru, îndreptat spre Coadă-de-samur. Cu cealaltă mână răsucea părul Florii-de-Lună, îngenunchind-o la picioarele-i. O căutătură rea i se oglindea zeului în priviri şi, când, în sfârşit, Coadă-de-samur scoase strigătul de război, toiagul negru din mâna quetzalului detună rostogolit; şi sub arsura de neîndurat care-i fripse pieptul, Coadă-de-samur muşcă ţărâna dinaintea străinului.

Aşa pieri Coadă-de-samur, vânătorul de quetzali.

2. Don Pedro de Rial făcu în derâdere semnul crucii asupra indianului, şi răsucind coama neagră a indiencei, o întoarse cu faţa către el, aruncând în iarbă muscheta încă fumegândă.

Înaintea femeii-jaguar, tatuate şi tuciurii, el desdichado, plecat din Regat să nu moare de foame, se simţi crescând până la cer. Un zeu, Yah! un zeu blond şi bărbos, cu pieptar ornat cu pene negre de quetzal peste perniţa de lână de la sân. Il Dios!

— Santa Maria! urlă don Pedro, înfierbântat. Santa Maria grazia plena!

3. Quetzalii se agitau. De ani şi ani, poate de milenii (în Adânc nimeni nu ţine numărătoarea timpului unei vieţi), trupurile rubiconde îşi umflau spasmodic piepturile sub zalele verzi ale solzilor. Urechile bronhiilor palpitau.

Departe, sub apele tulburi, printre algele unduind lent, se zărea Piramida Soarelui.

4. Muntele Atalan se scufunda din ce în ce, cu cât fosa intercontinentală creştea. Piramida Soarelui abia dacă se mai întrezărea între alge, prin apele mâloase ale crevasei: un contur albastru-verzui, îndepărtat.

Oraşul cu acoperişuri de onix, îşi serba, sub falduri de întuneric, mileniile. În mijlocul vârtejurilor stârnite de cei patru curenţi ai Urbei Abisale (dintre care doi fierbinţi şi doi reci ca gheaţa), templul lui Poseidon îşi flutura pădurile submarine prin care doar sepii gigantice şi caşaloţi bătrâni se mai rătăceau din când în când, tulburând fauna de forme fosforescente a peştilor luminoşi, ori stârnind unduirea neîntreruptă a uriaşilor viermi-de-nisip ai adâncurilor, ce se ridicau dintre hăţişurile de alge negre de pe fund.

Ca orice animal marin, quetzalii simţeau apropierea mareei. O nelinişte febrilă le pulsa în vinele albastre, sub blindajele solzoase, de smaragd. La ceasul ce se anunţa, femela era mai frumoasă ca oricând, ondulându-şi rotunjimile şi zbâlindu-şi faldurile de coame în care alge rătăcite stârneau irizaţii fluorescente în întunericul etern. O chemare multimilenară făcea jocurile formelor pline mai încărcate de semne şi sensuri, stârnind amintiri aproape uitate în însăşi materia din care erau alcătuite trupurile puternice.

Se doreau.

Când mareea venea, quetzalii ajunşi la maturitate îşi aminteau, şi părăseau lumea scufundată a Atalantei. Se ridicau din nesfârşita crevasă în care se înfundaseră pogorând templu cu templu, piramidă după piramidă, planând în abis

* Orice localizare geografică este superfluă.

cu capitala lor placată în onix şi aur pur.

Acum însă aveau să pornească din nou, urmând cele patru curente primordiale, ce împărţeau în patru, cu un flux neîntrerupt, imperiile de apă ale lumii.

Cândva quetzalii fuseseră stăpânii unici ai planetei, dar retragerea lor lăsase spaţiul liber altor speci, eminamente terestre. Din jungla cuaternară, evoluţia pornise pe alte căi, spre a răzbi într-un târziu în neamuri tinere şi aprige de vânători feroce care-şi solicitau azi supremaţia fără a-şi mai aminti de quetzalii ce părăseau tot mai rar lumea adâncurilor tulburi spre a se avânta în Marele Exod către Lacul Sacru al Împerecherii, unde ape îngheţate, limpezi şi adânci, îi aşteptau pe înălţimile de dincolo de nori ale Altaes Cordillieros. Abia câteva milioane de trupuri se mai urneau, într-o năprasnică învolburare de-a lungul curenţilor Cernei. Dintre cei plecaţi doar aceia care urmau fluxul cald către sud-vest mai aveau şansa să ajungă la Liman, la ţărmurile genunii, unde numai câteva sute dintre ei, uneori numai câteva zeci, reuşeau să urce pe vechile căi de apă, de care-şi mai aminteau paramnezic. Restul erau meniţi eşecului, împuţinând tot mai drastic specia care, cândva, când Matca Izvorului se aflase mult mai aproape, stăpânise Sfera. Azi, când distanţa creştea de la an la an, erupţii periodice semnalau alunecarea tot mai rapidă a plăcilor continentale. Lenta îndepărtare a uriaşelor platforme lungea drumul spre Matcă, devenită din ce în ce mai inaccesibilă. Atalanta se pierdea în hău.

Ultimul quetzal, ajuns acasă din migraţia inversă, unul singur, străbătuse pe jos Cordillieros-ii, ca să înveţe hoardele de oameni-jaguar tainele unor ştiinţe mirifice, spre a da, astfel, un sens mai bun lumii de deasupra, îndrumând-o pe calea Adevărului şi a Toleranţei. S-a scufundat apoi, pe veci, în apele Oceanului, de unde nu s-a mai întors niciodată, dezamăgit pesemne de reaua ucenicie a preaproştilor săi învăţăcei; sau poate, singur şi trist, nepereche, lipsit în lumea lui de sensul întoarcerii, de binecuvântarea partenerei, se va fi prăpădit zadarnic, în întunericul umplând cetatea de pe străfunduri.

5. Urcau în sensul râului care părea să izvorască din nori, de dincolo de nori, de-a dreptul din ceruri. Ca pe orice animal abisal, pe quetzali, aerul înălţimilor Altaes-ilor îi îmbăta, ameţindu-i.

Nu mai erau asemeni celor ce plecaseră în urmă cu jumătate de maree din Atala-ti-Erna. Solzii verzi li se spulberaseră pe drum nemairămânâdu-le decât o creastă ciufulită. Resturile platoşelor descompuse marcau calea urmată în sensul fluviului. Curajoşii triburilor întâlnite în drum îi căutaseră şi pândiseră pas cu pas, să se lupte, neînfricaţi, cu ciudatele fiinţe pe care săgeţile alunecau fără a le pricinui nici un rău; cu quetzalii cei jumătateoameni-jumătatezei, jumătatepeşti-jumătatepăsări, jumătateapă-jumătateeter.

Orice om-jaguar visa un scalp verde, cu care să cucerească inima şi mâna vreunei prinţese luetice, mioape şi nespus de dulci, din triburile care împânzeau pădurile de la delta fluviului mişunând de piraya feroce şi aligatori leneşi, până la platforma alpină de pe care se vedea fumegând, deasupra lacului de oglindă, vulcanul Atalan-tepetl.

6. Coadă-de-samur ridică tomahawkul spre una dintre cele două fiinţe de solzi, cu zdrenţe de aripi verzi şi cu creste verzi împodobindu-le frunţile înalte. Păreau un grup statuar executând un dans astral: dansul unei necunoscute şi stranii sărbători.

Cei doi quetzali erau slabi, cu pieile zbârcite şi flasce. Urcaseră fluviul împotrivindu-se curentului, înaintând în interiorul continentului până la Lacul din Înalturi, cel atât de adânc încât se spunea că izvorăşte chiar din Temeliile Lumii.

Se zbăteau în balta mocirloasă de la mal, sub soarele înălţimilor, rece şi arzător în acelaşi timp. Arătau ca două fiinţe îngrozitor de bătrâne. Hlamidele membranoase îşi fâlfâiau resturile de pene verzi.

Undeva, în adâncul Oceanului, îi aştepta o cetate cu ziduri numai şi numai din aur, cu cupole sculptate în onix. Îi aşteptau templele unei civilizaţii scufundate de milioane de ani. Milenii de milenii se cernuseră peste uneltele şi armele teribile ale Gintei care ar fi putut spulbera istoria încă din zorii ei. Dar aici nu mai erau decât un vânat facil în calea armei rudimentare de piatră a unui vânător sălbatic şi crâncen, o imperfecţiune vânând cu arma lui boantă două imperfecţiuni; un muribund al unei lumi muribunde vânând muribunzii unei lumi mai presus de fire ca să poată dăinui.

7. Arma grosolană de piatră izbi femela în cap. Pumnalul de silex se înplântă între omoplaţii quetzalului.

Prăbuşindu-se în nămolul albastru de sângele vărsat, Quatl va stropi cu lapţi icrele depuse de femela sa, fecundând mâlul fertil menit să le perpetueze specia pe Pământul devenit ostil lor.

Cândva, peste o mie de ani, că atât durează gestaţia la quetzali, miliarde de miliarde, ei îşi vor relua Exodul, urmând cursul Izvorului de la Sorginte.

Vor coborî pantele abrupte şi rupte ale Altaes Cordillierosilor, în turbioane şi colcăieli de viermi prelungi, târându-şi, scrisă parcă în ei, Istoria unei specii bătrâne de când lumea, spre a popula străzile de aur şi onix ale unui oraş scufundat; Zei muritori, înflorind legendele popoarelor primitive cu o faună de vis.

Oarecând, peste alte mii de ani, poate un nou Quetzal-Quatl va urca până la Izvoare, să se sacrifice într-o nemaipomenită împerechere, aducând oamenilor necunoscători şi răi, civilizaţia, fericirea şi vina unei crime fără temei.

Concert de chitară clasică

Darius H. Luca

Îşi stăpâni emoţia cu greu. Toate tensiunile adunate de-a lungul săptămânilor de antrenament răbufneau potenţând fiecare sentiment, amplificând trăirile. Tracul. Frica de eşec. Şocul pe care îl simţi confruntându-te în sfârşit, cu situaţia din teren.

E într-o sală de concert. REALĂ! Putea să mângâie pereţii, să le simtă fermitatea, să-şi murdărească mâinile cu agentul de acoperire ce se desprindea atât de uşor: zugrăveală? Parcă denumirea conta... Îi venea să strige de bucurie! Să păşeşti în visul cel mai dorit. O sală de concerte adevărată.

Era puţină lume. Devreme. Asta îşi dorise: să vadă scaunele ocupându-se, să studieze fizionomii, să surprindă frânturi de discuţii. Prieteni. Cunoscuţi. Iubiţi.

Înainta pe culoarul central. În stânga doi tineri, poate liceeni. Prea ocupaţi pentru a-l remarca apariţia. Mai în faţă, câţiva bărbaţi. Discutau molcom, încercând să-şi alunge plictiseala. Când trecuse pe lângă ei se opriseră din conversaţie. E normal? Probabil aşa se obişnuieşte: să-ţi cunoşti vecinii de scaun. O privire ar fi ajuns. Dar ei îl cercetau în continuare.

Dintr-odată se simţea stingher. Îl strângeau pantofii, haina îl incomoda sub braţ. Şi cravata, parcă se încolăcise în jurul gâtului. Costumul: culoarea nu se potriveşte la ocazie. Poate e demodat. Sau are o cusătură greşită. Să fie altceva?

Îşi căuta locul. Biletul era inscripţionat ilizibil. Rândul trei sau opt? Ezita între cele două. Se gândi că ar fi mai bine să aştepte. Să vadă care din fotolii se ocupă. Aşa va face. Se sprijini de perete, pentru a-şi odihni picioarele.

Alte două perechi de ochi: îl ţintuiau, îl urmăreau. Să nu fie permisă această poziţie? Iarăşi e de vină costumul? Simţea că explodează. Porni spre rândul opt. Se aşeză. Fotoliul scârţâi din toate încheieturile. Un sunet deznădăjduit, de mobilă dezafectată. Deşi i se păruse că zgomotul fusese amplificat de acustica sălii, nimeni nu sesizase incidentul. Sau nu-i dăduse importanţă.

Această reacţie neprevăzută îi readuse speranţa. Încercă să analizeze situaţia. Realiză efectele dezastruoase ale tensiunii nervoase. Imaginaţia amplificase datele realităţii. De fapt, cine să aibă treabă cu el? Nu era cunoscut. Avea să se nască după jumătate de mileniu, când vor fi murit zeci de generaţii descendente din populaţia actuală. Probabilitatea de a semăna cu o persoană în viaţă se apropia de zero. Practic, putea fi considerat un străin ca oricare altul.

Locurile se ocupau pe rând. Trecură zeci de persoane pe lângă el fără să reacţioneze în vreun fel. Apoi, tocmai când se felicita pentru depăşirea momentului critic o pereche ce se aşezase la câteva rânduri mai în faţă îl observară. Bărbatul zâmbi cu gura până la urechi şi îi făcu un semn prietenesc cu mâna. Soţia lui ceru explicaţii. Urmă un scurt dialog după care ea repetă gestul binevoitor.

Nu. L-au confundat. Se adresau cuiva din spate. I se păruse.

Chiar aşa? Îndoiala, ca un şarpe viclean, îi sfâşie siguranţa de sine dintr-o muşcătură. Cu fiecare privire ce îl cerceta, cu fiecare şuşoteală ce urma, se nărula speranţa reuşitei. Nici lumina care se stinse, nici anunţul de începere a concertului nu îi liniştiseră pe deplin. Pentru prima dată simţea că nu are ce căuta în trecut.

Apăruse interpretul. Pletele lungi ce-i cădeau peste umeri se legănau în ritmul paşilor. Se aşeză în scaunul din mijlocul scenei, îşi potrivi microfonul. Scurte aplauze.

Din stânga se ivi un alt bărbat, îmbrăcat

în frac. Îşi drese glasul şi începu să vorbească rar, cu o dicţie desăvârşită:

— Bună seara, dragi spectatoare şi stimaţi spectatori. Ne reîntâlnim după o pauză de o lună, încercând să reînodăm şirul manifestărilor muzicale atât de populare în oraşul nostru. În această seară vă propunem un concert de chitară clasică.

Se opri pentru moment, mimând o pauză tehnică. Privea cu atenţie în sală. Străinul realiză că fusese văzut, identificat, luat în considerare. Un fior rece i se prelinse de-a lungul şirei spinării.

— Dar, înainte de a începe, permiteţi-mi să vă prezint un oaspete nesperat, o personalitate de seamă care ne onorează prin vizita sa. A venit de departe, cu sacrificii, pentru a fi prezent la concertul din această seară. Doamnelor şi domnilor, un savant de talie universală, cunoscutul zindolog Iliati Marcone. Să-l primim cum se cuvine!

Ropotele de aplauze porniră aproape instantaneu. Un proiector de pe scenă se aprinse, ţintuindu-l în lumină. Împins de la spate, tras de mâini, se ridică anevoie.

Zgomot de paşi, tropăituri, vibraţia podelei asaltată de zeci de oameni. Orbit de reflectoare nu zărea decât oceanul luminos. Freamătul pantofilor se înteţi. După câteva clipe simţi şocul mulţimii, împingându-l din toate părţile. Orchestra atacă imnul Federaţiei, cu două sute de ani înainte de compunerea sa. Chiote de bucurie.

În acel moment se aprinseră luminile sălii. După o clipă de buimăceală, îmbrânciturile şi mirosul parfumului scump, amestecat cu cel al transpiraţiei fură completate de priveliştea a zeci de chipuri înflăcărate de entuziasm, sute de degete pipăindu-l, ochi devorându-l, braţe sufocându-l. O bătrână scundă, îndesată, îşi făcea loc cu o neobişnuită agilitate prin mulţime. Ajunsă lângă el, îndepărtă vecinii cu coatele şi îşi ridică privirile. Izbucni într-un gest de afectivitate:

— Au, maică, am crezut că mor şi nu te-oi vedea. Bătute-ar norocu', vin' la baba să te pupe!

Îl cuprinse cu mâinile după gât şi îl trase spre ea. Îi aplică limba şi buzele pe obraz, lăsându-i amintire o dâră de salivă. Apoi îşi oferi ultimele resturi înegrite ale dinţilor într-un zâmbet lăbărţat.

Simţea că se sufocă. Presiunea mulţimii crescuse, comprimându-i toracele

din toate părţile, nelăsându-i spaţiu pentru respiraţie. Sunetele se dizolvau, se amestecau în zgomote, se diluau pentru a forma un murmur. Picioarele dezarmau, refuzând să mai susţină corpul vlăguit. În timp ce câmpul i se îngusta, întunecându-se tot mai mult, înregistră ultima senzaţie, cea a căderii într-un hău fără hotare.

Chiar în acel moment două braţe puternice îl susţinură. Era un bărbat înalt, cu alură atletică, îmbrăcat într-o haină de piele.

— A leşinat. Faceţi loc.

Agitaţia se mai domoli.

— Ajunge. Aţi văzut destul. Am nevoie de un culoar.

La această comandă apăruseră câţiva tineri de la marginea mulţimii care, în câteva clipe, acţionând sincronizat, realizară o breşă. Bărbatul trecu în viteză, susţinându-l pe străin de la spate. În urma lor mulţimea fremăta, vocifera.

Iliati îşi reveni pe coridor. Era ajutat din ambele părţi de doi tineri. Aceştia îl depuseră pe o bancă, într-o încăpere fără ferestre, apoi plecară. După ei intră bărbatul, care se aflase la doi paşi în urmă.

— Domnule Marcone, vă prezint scuzele mele în legătură cu incidentul de adineauri.

Iliati înregistrase vorbele celui din faţa sa, dar creierul refuza să le analizeze. Buimăceala era completă. Îşi amintea că se află la concert, dar nu înţelegea ce se petrecuse cu el. Şi cum de îl cunoaşte acest domn, spunându-i pe nume.

— Să revenim la problema noastră. Vă rog să-mi înapoiaţi cronotronul.

Ştia şi de vizita în trecut. De existenţa dispozitivului. Posibilitate nulă pentru un locuitor al acestei perioade.

— Sunteţi un angajat al Agenţiei?

— Vă vom explica totul.

Duse mâna la brăţară. Semăna până la identitate cu o piesă de argint folosită ca podoabă în acele vremuri. Disimulare perfectă.

Un clinchet urmat de un bâzâit aproape imperceptibil. Cronotronul se dezamorsă, desfăcându-se în două jumătăţi. Iliati cercetă, apoi privi în jur. O bănuială îl asalta îndemnându-l să atingă pereţii pentru a se convinge dacă nu sunt decoruri. Spuse cu o voce tristă:

— A fost încă un test. Neanunţat. N-am efectuat nici o călătorie temporală.

Mâinile îi căzură pe lângă corp. Din palmă îi alunecă brăţara ce căzu cu zgomot metalic pe podea. Bărbatul se aplecă şi culese cele două piese.

— Vă mulţumesc, domnule Marcone.

Plecă fără să adauge altceva.

Iliati se trezi singur. Paradoxal, tăcerea îl reconectă la real. O tăcere nefirească. Reveni în sala de concerte. Lumina stridentă îi sublinia pustietatea. Nici un zgomot. Un decor imens, părăsit de actori şi tehnicieni.

Simţea nevoia de dovezi. Îşi propti palma de zid. Împinse cu putere. Bătu cu pumnul. Zgomot sec, înfundat. Degetele deveniseră albe din cauza varului.

Refuză descoperirea. Încercă s-o ignore. Ieşi din sală în fugă, cu speranţa de a găsi imaginea platoului în care se făcuse testarea. În locul efectelor îl întâmpină soarele, trotuarele murdare, aerul tare al serii. Colindă străzi la rând, fără o ţintă anume, lovindu-se de ultimii trecători, frecându-se de ziduri. Ajunse într-un gang luminat difuz de geamurile unui local aproape gol. În faţa lui, doi tineri discutau pe un ton destul de ridicat:

— Am auzit că au identificat un nou străin. I-au luat cronotronul şi l-au lăsat în pace. Tocmai s-a anunţat la radio.

— Să-l ia dracu'! Dacă aş fi în locul vameşilor, i-aş împuşca pe toţi. Să vezi cum n-ar mai călca pe la noi.

Cel care vorbise se întoarse în direcţia lui Iliati, scuipă îndudat apoi strivi flegma cu vârful pantofului.

N-avea ce căuta aici. Porni spre ieşire. Se plimbă fără ţintă timp de câteva ore. Ajuns într-un parc, se întinse pe o bancă, rebegit de frig.

"Trebuie să fie un test" îşi spuse în gând. "Au construit un platou mai mare, l-au dotat cu climă artificială, au folosit materiale de construcţie originale".

Se mişcă, încercând o poziţie mai comodă.

"Am să dorm puţin. Când mă voi trezi va fi bine. E un test."

Înainte de a închide ochii privi spre răsărit, la orizont, unde un soare cât se poate de veridic se ridica pentru a încălzi încă o dată lumea.

Paul J. McAuley

RĂZBOAIELE GENETICE

(GENE WARS - 1992)

1.

La aniversarea a opt ani, mătuşa lui Evan i-a făcut cadou ultima noutate, bio-trusa *Construiţi singur o semifiinţă*. Pe capacul cutiei se vedea imaginea unei maşini extraterestre pulsând de o viaţă stranie, antropomorfă, într-un colţ era emblema unei spirale duble înălţându-se dintr-o eprubetă. “Nu cumva s-o vadă taică-tău”, spusese mama lui Evan şi băiatul dusese trusa în hambarul cel vechi, aşezând cutiile Petri şi flacoanele cu substanţe chimice şi retroviruşi pe o măsuţă prăfuită, în umbra combinei.

Tatăl îl găsi acolo pe Evan după două zile. Ciupercile jilave pe care le crease, un milion de amoebe adunate în jurul unei picături de adenozin monofosfat, se transformaseră cu un retrovirus şi înmugureau nişte proeminenţe cu blăniţă albastră. Tatăl vărsă flacoanele, deşertă cutiile în curte şi-l puse pe Evan să toarne peste ele un litru de dizolvant industrial. Băiatul plânse, nu de frică sau de mânie, ci din cauza duhorii înţepătoare.

În vara aceea, compania de închirieri hotărîse asupra vitelor. Individul care controla distribuirea super-vacilor se deplasa cu o limuzină mare, purtând pe portieră o emblemă cu eprubetă şi spirala dublă. Anul următor, recolta de cereale a fost distrusă, atacată de o rugina-grâului extrem de virulentă. Tatăl lui Evan nu şi-a putut permite să cumpere noul soi rezistent şi ferma a dat faliment.

2.

Evan locuia cu mătuşa lui în capitală. Băiatul avea cincisprezece ani. Avea o motoretă, un calculator cu plunjer şi un microzaur domestic: un triceratop cât o pisică, cu blana purpurie. Terciul special, singurul aliment pe care-l putea consuma microzaurul, costa jumătate din alocaţia lunară a lui Evan; de aceea, îl lăsă pe prietenul lui cel mai bun să injecteze animalul cu un virus de fabricaţie proprie, pentru a-i înlătura dependenţa alimentară. Fu un succes doar parţial; triceratopsul nu mai avea nevoie de terci, însă căpătă epilepsie declanşată de lumina soarelui. Evan trebui să-l ţină în şifonier. Când începu să năpârlească petece mari de blană, îl abandonă într-un parc din apropiere. Oricum, microzaurii nu mai erau la modă. Prin parc puteau fi întâlniţi cu zecile, ciugulind frunze, iarbă sau resturi de mâncare. În curând dispărură, din lipsă de hrană.

3.

Cu o zi înainte ca Evan să absolve, firma care-l sponsoriza îl anunţă că n-avea să se mai ocupe de cercetare. Politica firmei se modificase; secretele războaie genetice deveneau publice. Când Evan încercă să protesteze fu întrerupt brusc: “Ai o poziţie superioară multor angajaţi cu vechime. Cu diploma în genetică moleculară poţi ajunge cel puţin sergent”.

4.

Jungla era o pătură verde-strălucitoare prin care râurile argintii păreau nişte fulgere. Un vânt cald suflă peste Evan când ieşi, pe jumătate, prin chepengul elicopterului; curelele îi apăsară puternic umerii. Avea douăzeci şi trei de ani şi era tehnosergent. Era al doilea raid al său.

Ochelarii pâlpâiau simboluri peste peisaj, urmărind ţinta. Două sate aflate la un kilometru unul de celălalt, unite printr-un drum de ţară, roşu şi

strâmb precum un vas capilar, care se lărgi brusc la dimesiunile unei artere când elicopterul intră în picaj.

Câteva flăcări se desprinseră de pe sol; Evan speră că ţăranii n-aveau decât Kalaşnicoave. Cu o săptămână în urmă, unul din ei doborâse un elicopter cu o străveche rachetă sol-aer. Apoi se preocupă să pulverizeze suspensia-virus, cu bază lipicioasă, care înceţoşa plantaţiile de porumb.

La întoarcere, pilotul, un veteran, îi spuse prin intercom: "Lucrurile sunt tot mai nasoale. De-obicei, noi luam doar o frunză, clonarea se-ocupa de restul. Nici măcar nu-i puteai spune hoţie. Da'chestiile astea... Am zis mereu că războiul nu-i bun pentru afaceri".

"Compania are copyrightul pentru genomul porumbului", spuse Evan. "Ţăranii ăia n-au licenţă să-l cultive".

"Vorbeşti ca un adevărat om al companiei", remarcă admirativ pilotul". "Fac pariu că nu ştii nici măcar ce ţară-i asta".

Evan căzu pe gânduri. După aceea întrebă: "De când sunt aşa importante ţările?"

5.

Plantaţiile de orez se întindeau dese, formând un covor ţesut din petice. În fiecare orezărie, ţăranii erau aplecaţi deasupra propriilor reflexii, plantând răsaduri pentru recolta de iarnă.

În centrul delegaţiei UNESCO, Ministerul Agriculturii stătea sub o umbrelă neagră purtată de un secretar. Tocmai explica foametea prin care trecea ţara lui după o recoltă de orez care bătuse toate recordurile.

Evan se afla în spatele grupului, cu capul descoperit sub bura călduţă. Purta un costum modern, dintr-o singură bucată şi galoşi galbeni. Avea douăzeci şi opt de ani, şi petrecuse ultimii doi ani infiltrându-se în UNESCO.

Ministrul spunea: "Trebuie să achiziţionăm seminţe îmbunătăţite genetic pentru rezistenţa la pesticide, ca să putem rivaliza cu vecinii noştri, dar poporul meu nu-şi poate permite să cumpere orezul astfel obţinut. Trebuie exportat în totalitate, ca să ne plătim datoriile. Copiii noştri flămânzesc în mijlocul abundenţei."

Evan îşi înăbuşi un căscat. Mai târziu, la recepţia dintr-o ambasadă dărăpănată, izbuti să-l abordeze pe ministru. Acesta era ameţit, nefiind obişnuit cu lichiorurile tari. Îi spuse că rămăsese foarte impresionat de cele văzute.

"Să ne vezi oraşele", bolborosi ministrul. "În fiecare zi vin câte o mie de refugiaţi din provincii. E plin de Kwaşiorkor, beri-beri..."

Evan băgă în gură un sandviş. Era un produs nou al Companiei, care se zbătu cu o lascivitate delicioasă înainte să-l înghită. "Poate că v-aş putea ajuta", rosti el. "Cei pe care-i reprezint deţin o cultură nouă, care îndeplineşte perfect cerinţele nutritive şi se

Desen de Walter Riess

poate dezvolta pe medii simple."

"Cât de simple?" Pe măsură ce Evan explică, ministrul, deloc beat aşa cum păruse, îl conduse pe terasă. Acolo îi spuse: "Ştiţi că asta trebuie să rămână strict confidenţial. Legislaţia UNESCO..."

"Există căi de-a fi ocolită. Avem concesiuni în cinci ţări cu... dezechilibre comerciale similare. Concesionăm genomul gratuit pentru sprijinirea guvernelor care privesc favorabil şi celelate produse ale noastre..."

6.

Piratul genetic îi arăta lui Evan echipamentele de lucru, când otrava lentă începu să-l afecteze. Erau la bordul unui antic submarin ICBM, aflat undeva în largul Filipinelor. Tuburile rachetelor fuseseră transformate în linuri de fermentare. Puntea era ticsită de tehnologie de manipulare; echipamente de realitate virtuală ce ofereau purtătorului posibilitatea de-a controla, în mod direct, roboţii tăietori de mărimea unor molecule, mergând de-a lungul spiralelor ADN.

"Nu echipamentele mă pun pe gânduri", spuse piratul, "ci distribuţia".

"Nu-i nici o problemă", răspunse Evan. Sistemele de protecţie ale piratului fuseseră deosebit de uşor de străpuns. Încercase să-l infecteze pe Evan cu un virus zombie, însă sistemul său imunitar, modificat genetic, rezolvase problema cu uşurinţă. Otrava lentă era cu mult mai subtilă; până se depista era prea târziu. Evan avea treizeci şi doi de ani. Trecea drept agent de bursă pe piaţa cenuşie elveţiană.

"Aici îmi ţin chestiile vechi", zise piratul lovind cu palma un rezervor criogenic din oţel inoxidabil. "Chestii dinainte de-a da lovitura. De pildă, un complex genetic luciferat liber. Mai ţii minte când a început să sclipească toată jungla braziliană? Eu am făcut-o". Îşi şterse sudoarea de pe frunte şi se încruntă spre termostatul complicat al odăii. Enorm de gras şi complet spân, purta doar bermude şi şlapi. Fusese luat în colimator pentru că era gata să rupă piaţa cu o nouă cură HIV. Compania câştiga încă binişor de pe urma propriului ei tratament; se asiguraseră că SIDA nu fusese complet eradicată în ţările lumii a treia.

"Îmi amintesc că guvernul brazilian a căzut", spuse Evan "populaţia a luat-o drept un semn rău prevestitor".

"Ce să-ţi zic? Eram doar un puşti. Transformarea genei era simplă, dificultatea era să găsesc un purtător. Aceleaşi vechi probleme. Ascultă-mă pe mine: viitoarea bombă o să fie mutaţia somatică! De ce să creşti varietăţi noi când poţi reface un genom, celulă cu celulă?" Ciocăni termostatul. Mâinile îi tremurau. "Hei, ce dracu, e cald aici, sau ce-i?"

"E primul simptom", răspunse Evan. Se dădu la o parte exact în clipa când piratul se prăbuşi. "Iar ăsta-i al doilea".

Compania avusese grijă să-l cumpere pe şeful piratului; Evan avu timp suficient să aranjeze linurile de fermentare. Până ajungea pe ţărm, aveau să fie scurtcircuitate. Mânat de o inspiraţie, în ciuda ordinelor primite, luă cu el un eşantion al tratamentului HIV.

7.

"Teritoriul dintre pirateric şi legalitate este un câmp minat", îi spusese asasina. "De asemenea acolo există probabilitatea cea mai mare de-a se ivi deplasări de şabloane, şi atunci intervin eu. Companiei mele îi place stabilitatea. Încă un an şi ai fi ieşit pe piaţă, şi probabil că acţiunile te-ar fi făcut miliardar... un jucător minor, totuşi un jucător. Tipii ăia... nimeni nu le mai are. Genomul trebuia să fi fost distrus prin anii douăzeci. Foarte abil: să părăseşti piaţa cenuşie a medicinii şi să treci pe produsele de lux."Se încruntă: "De ce vorbesc atâta?"

"Din acelaşi motiv pentru care n-o să mă ucizi", răspunse Evan.

"Chiar că pare o prostie", încuviinţă asasina.

Evan zâmbi. Decodificase de mult virusul din două trepte folosit de piratul genetic asupra lui: prima treaptă - un cal troian care le dădea ocupaţie limfocitelor T, în timp ce a doua rescria genele de loialitate implantate de companii în angajaţii lor. Îşi dovedise din nou utilitatea. "Am nevoie de cineva ca tine", spuse el. "Şi deoarece ţi-ai petrecut atâta timp încercând să mă seduci, poate c-o să-mi faci onoarea de a-mi deveni soţie. Am nevoie de o soţie."

"Nu te deranjează să te însori c-o ucigaşă?"

"Ah! Cândva am ucis şi eu."

8.

Evan văzu apropiindu-se prăbuşirea pieţii. Războaiele genetice împărţiseră recoltele fundamentale în soia, orez şi alge; molimele, într-una mutante, reduseseră cerealele şi alte culturi la secvenţe nucleotidice, depozitate în băncile calculatoarelor. Trei companii biotehnologice mondiale deţineau patente asupra absorţiilor calorice a nouăzeci şi opt la sută din omenire, dar pierduseră controlul tehnologiei. Presiunile economiei pe timp de război o simplificaseră într-atât încât oricine îşi putea modifica propriul genom, şi astfel forma corpului.

Evan făcuse o avere în industria modei, vânzând programe şi roboţi microscopici care manipulau ADN-ul. Bănuia însă că, mai devreme sau mai târziu, cineva avea să vină cu un sistem direct de fotosinteză, iar sistemele lui experte în operaţiuni de bursă erau programate să coreleze cercetările din domeniu. Vându majoritatea acţiunilor companiei sale cu trei luni înainte de apariţia primilor oameni verzi.

9.

"Mi-aduc aminte de vremurile când ştiai ce este o fiinţă umană", rosti Evan cu tristeţe. "Bănuiesc că-s demodat, dar asta-i..."

Din culcuşul ei, înapoia unei pâcle de stropi fini, soţia lui răspunse: "De-asta nu te-ai înverzit niciodată? Crezusem că-i doar un snobism..."

"Obiceiurile vechi se schimbă greu". Adevărul era că-i plăcea trupul său aşa cum era. În ziua de azi, a te înverzi implica mutaţii somatice care dezvoltau o blană neagră, lungă de-un metru pentru a absorbi suficientă energie luminoasă. Majoritatea oamenilor locuiau la tropice, cete de anarhişti în mantii negre. Munca nu mai reprezenta o necesitate, ci un moft. "O să-mi lipseşti", adăugă bărbatul.

"Hai să nu ne minţim", replică femeia "niciodată n-am fost îndrăgostiţi unul de celălalt. Totuşi, şi tu o să-mi lipseşti". Cu o lovitură a cozii ei puternice îşi propulsă corpul aerodinamic în ocean.

10.

Post-umani cu mantii negre, lunecând lent sub soare, adunându-se şi despărţindu-se precum amoebele. Delfinoizi, cu tentaculele încolăcite sub aripioare, legănându-se în bazine cu apă tulbure. Stele de mare pribege; tufişuri rostogolitoare de ţepi; şerpi cu un braţ şi un picior; stoluri de păsări minuscule, scânteietoare precum smaraldele, fiecare stol o singură entitate.

Oameni dezvoltaţi straniu, populaţi de milioane de maşinării microscopice care le refăceau forma trupului după dorinţă.

Evan trăia pe o proprietate izolată. Era rspectat ca unul din fondatorii revoluţiei post-umane. Un microzaur purpuriu îl urma peste tot, înregistrându-l, deoarece hotărâse să moară.

"Nu regret nimic", spunea Evan "decât, poate, că nu mi-am urmat soţia atunci când s-a transformat. Am intuit, să ştiţi! Totul! Odată ce tehnologia a devenit suficient de simplă şi suficient de ieftină, companiile au pierdut controlul. Ca în cazul televiziunii, sau calculatoarelor deşi nu cred că vi le amintiţi". Oftă. Avea senzaţia vagă că mai spusese toate astea. De un secol nu mai avea nici un gând nou, doar dorinţa de-a încheia gândirea.

"Într-un anume fel, presupun că eu sunt un calculator", vorbi microzaurul. "Acum vei primi delegaţia de colonişti?"

"Mai târziu". Evan şchiopătă până la o banchetă şi se aşeză încetişor. În ultimele două luni căpătase o uşoară artrită şi pete cafenii pe dosul palmelor; moartea exprimată de părţi ale genomului său ce fuseseră suprimate atâta vreme... Razele calde ale soarelui traversau flamurile verzi ale obiectelor-copaci; Evan moţăi, apoi se trezi şi văzu că era vegheat de un grup de stele marine. Pe fiecare vârf al braţelor musculoase aveau câte un ochi albastru, omenesc.

"Doresc să te onoreze ducându-ţi genomul pe Marte, spuse micul triceratops purpuriu.

Evan suspină. "Vreau doar tihnă. Să mă odihnesc. Să mor."

"Bine, Evan", replică răbdător micul triceratops "dar cu siguranţă că până şi *tu* ştii că de multă vreme *nimic* nu mai moare".

Traducere de
Mihai-Dan Pavelescu

OVIDIU BUFNILĂ

OCHEAN

Asta e, trebuie s-o fac, trebuie să încerc, să aduc un plus de frumuseţe, nu vă fie frică de aceste cuvinte, de cuvântul-cuvânt, eu, astronautul necunoscut spun acestea, cotrobăiesc printre obiectele lăsate mie de un unchi care a binevoit să moară, ce durere, DURERE, în fine găsesc ocheanul, acest simplu instrument prin care pot zări Grandeville, ehei, şi pe frumoasa de Gilga, şi pe Cupidonski, şi pe Abrazurov, toţi nebunii ăştia de prieteni ai mei care mă admiră pentru că sunt astronaut, care mă urăsc pentru că ei nu sunt, pentru că nu au ocazia, atât de râvnită, de a pune mâna pe computerele alea atât de deştepte, pe acele "digitale", ce ştiu ei sărmanii, ce ştiu, cum ne mai perpelim, cum ne mai dorim o groază de lucruri, un foc de tabără, întoarcerea la natură, iau ocheanul cu mine pe navă, zburăm cu milioane de kilometri pe secundă spre Pluria, Pluria, ne pierdem greutatea, gândurile, citim cărţi proaste, proaste, din care au fugit diverse cuvinte de care ne este dor, atât de dor, se fură la bordul navei noastre, azi un cip, ieri un fotoliu ergonomic, auzi, ergonomic, şeful expediţiei îşi pierde piciorul de plastic, mi se fură o gheată, dispare satelitul de telecomunicaţii pe care trebuia să-l plantăm pe o orbită circumpluriană, ne dispare cheful, apare, în sfârşit, complexul-SOLARIS, eu te bănui pe tine, tu mă bănui pe mine, dispare un hangar întreg cu combustibil, cineva leşină, a dispărut steaua Grill, apoi dispare şi cometa Bell şi mai dispar şi alte corpuri cereşti, dispare buna dispoziţie, călătoria noastră e din ce în ce mai palpitantă, curată hoţie, dar unde-i hoţul, unde-i cel care crede că-şi poate bate joc de noi, cine-şi bate joc de noi, cine să fie, CE-I DE FĂCUT, ascultăm, pândim, luăm notiţe, calculăm, relevăm, eu mă închid în cabina mea, mă joc cu ocheanul, poate că o să ne folosească la ceva, aud zgomote-n lăuntrul lui, o fi viu, nu râde îmi strigă A.E. Poe care are un cap ciufulit şi care tocmai mă priveşte prin lentila ocheanului, ocheanul e fierbinte, lentila e crăpată şi, ce nebunie, încet, încet mâna mea intră, intră tot mai adânc, eu, Iona, pescuitorul, astronautul, povestitorul care...

OCHEAN

OVIDIU BUFNILĂ

TEORII SUCCESIVE

Ovidiu-Gheorghe Ruţa

Se trezi din somn cu o idee genială în minte. Simplă, genială şi în întregime originală. Bucuria care-l cuprinsese la început făcu însă loc, în scurtă vreme ostenelii căci, ideea era doar punctul de pornire al unei teorii care se cerea dezvoltată, deznădejdii care îl încerca atunci când ajungea în câte un impas, dorinţei de renunţare, atunci când i se părea că nu mai există nici o posibilitate de a depăşi câte o piedică mai îndărătnică, şi iarăşi bucuriei, de fiecare dată când reuşea să depăşească unul din aceste obstacole. În cele din urmă, teoria fu finalizată. Se relaxă pentru câteva clipe, lăsând bucuria reuşitei să-l copleşească. Apoi se apucă din nou de treabă. Trebuia să-şi pună în aplicare noua teorie, ceea ce necesită o activitate extrem de laborioasă. Însă plăcută şi interesantă. Dar mai întâi trebuia să hotărască ce va face cu vechea teorie, încă în vigoare până în momentul în care avea să se apuce de lucru. "Am să fac cu ea ceea ce am făcut şi cu cele dinaintea ei. E cel mai bun lucru pe care pot să-l fac. Am s-o dau inferiorilor. Dar nu dintr-o dată, ci bucăţică cu bucăţică. Da. Şi când am să mai iau câte o pauză pentru a mă reface după oboseala lucrului am să urmăresc modul în care inferiorii reacţionează la vechea mea teorie şi, hi, hi, hi, am să mă distrez grozav. Mai ales distracţia finală o să fie grozavă, căci am de gând să le dezvălui teoria în întregime abia după ce îmi voi fi terminat treaba, şi să vezi atunci ce mutre lungi vor face când îşi vor da seama că o mare parte din geniala lor teorie nu se mai verifică. Hi, hi, hi, grozavă distracţie are să fie."

Se trezi din somn cu o idee genială în minte. Simplă, genială şi în întregime originală. Fusese o inspiraţie pe care, dacă ar fi crezut în divinitate, ar fi numit-o "divină". Bucuria care-l cuprinsese la început făcu însă loc în scurtă vreme ostenelii, căci ideea era doar punctul de pornire al unei teorii care se cerea dezvoltată, deznădejdii care îl încerca atunci când ajungeam în câte un impas, dorinţei de renunţare, atunci când i se părea că nu mai există nici o posibilitate de a depăşi câte o piedică mai îndărătnică, şi iarăşi bucuriei, de fiecare dată când reuşea să depăşească unul din aceste obstacole. În cele din urmă, teoria fu finalizată. Se relaxă pentru câteva clipe, lăsând bucuria reuşitei să-l copleşească. Apoi închise dosarul în care îşi adunase toate calculele şi însemnările şi scrise pe coperta lui, cu litere desenate cu migală: "TEORIA RELATIVITĂŢII". După care se iscăli: Albert Einstein.

POŞTA REDACŢIEI

BABOI ANGELICA. **Există o întreagă literatură care se ocupă de Triunghiul Bermudelor. Dacă vei parcurge (măcar) cărţile apărute în România, vei regăsi într-una şi teoria imaginată de tine.**

CARCIUMARU LAURA-MARINA. **Premiza şi chiar stilul din "Este greu să ajungi om" m-au amuzat. Mai aştept şi altceva.**

R.IONATAN. **Textul nu are nici un fel de calităţi.**

RUDNITKI CONSTANTIN. **Povestirea este prea "fantastă" pentru spiritul revistei. Poate pe viitor încercaţi să scrieţi science fiction.**

RADU PAVEL GHEO. **Textul este foarte bun, dar mizează prea mult pe episodul cu pisica (pe care l-am mai citit noi, numai că era un câine, şi semna Liosa).**

Mihai-Dan Pavelescu

STĂPÂNII TUNELULUI

SCENARIU ȘI DESENE: RIESS EPISODUL 6

B.D.S.F. Anticipația

REZUMAT: DISPERAȚI CĂ POT FI DEMASCAȚI, STĂPÂNII TUNELULUI ÎI URMĂRESC PE PILOTUL STELAR VANMEER ȘI PE CĂLĂUZA ACESTUIA, MALINA. LORDUL FANESCA ȘI AJUTOARELE SALE ÎI BLOCHEAZĂ ÎN PEȘTERA UITĂRII...

EPILOG: ÎN URMA ACESTOR ÎNTÂMPLĂRI, SOARTA PLANETEI S-A SCHIMBAT; CEI CE SE INTITULAU „STĂPÂNII TUNELULUI" S-AU SINUCIS SAU AU FUGIT DIN FAȚA JUDECĂȚII CONSILIULUI PLANETAR, DEMASCAȚI DE VANMEER... CÂT DESPRE ACESTA, ȘI-A RELUAT PEREGRINĂRILE STELARE, ÎNSOȚIT ÎNSĂ DE UN NOU SECUND: FRUMOASA CĂLĂUZĂ, MALINA...

SFÂRȘIT

euROcon 1994

Cea de-a noua artă, banda desenată, va fi şi ea prezentă la euROcon "94. Un Salon internaţional îi va fi consacrat, cuprinzând mai multe expoziţii, care vor grupa nume prestigioase din ţară şi din străinătate. Cu această ocazie a fost lansat şi un concurs de benzi desenate, al cărui regulament se află mai jos:

1. Pot participa desenatori sau echipe (un desenator şi un scenarist) din toată lumea. Vârsta minimă: 18 ani.
2. Fiecare participant va trimite un curriculum vitae.
3. Se vor prezenta trei planşe A3 (29,7 x 42cm), color, cu subiectul Dracula.
4. Planşele trebuie să constituie o povestire completă.
5. Scenariul trebuie să fie în engleză sau franceză.
6. Un juriu internaţional va analiza atât scenariul, cât şi grafismul.
7. Dreptul de reproducere a planşelor aparţine, în exclusivitate, Comitetului euROcon'94.
8. Planşele vor fi trimise până la 1 mai 1994 (data poştei), pe adresa:
ARSFan
Str. Paris nr. 1
1900 - Timişoara
9. Lucrările primite nu se înapoiază.
10. Creaţiile selectate vor fi expuse în cadrul Salonului de benzi desenate din cadrul euROcon'94.
11. Premiile vor fi acordate la euROcon'94.
12. Participarea la acest concurs presupune acceptarea prezentului regulament.

Pentru date suplimentare poate fi contactat Dl. Florin Leodor Dănilă, directorul Programului Benzi Desenate, la telefon: 096/16.66.58.

Prezentarea efectivă la euROcon'94 este posibilă numai prin achitarea unei taxe de participare de 8 dolari SUA (până la 15 mai a.c.), al căror echivalent în lei, la cursul oficial interbancar al zilei, poate fi expediat în contul Asociaţiei Române de Science Fiction (ARSFan) numărul 45.10.8.119.2., deschis la Banca Comercială Română din Timişoara.

Participarea la concursul de benzi desenate nu implică plata taxei de participare.

Târgul de carte organizat cu prilejul euROcon-ului, prevede următoarele chirii echivalente:

- pentru editori: 10$/mp pe întreaga perioadă
- pentru librari: 2$/mp pe întreaga perioadă

Suprafaţa minimă: 2 mp.

Pentru relaţii suplimentare se va lua legătura cu dl. Valentin Nicolau, tel. 665.87.95, fax. 211.65.60

Premiul de popularitate "Mihai Ionescu"

Conform regulamentului publicat în numărul 485 al Colecţiei de povestiri ştiinţifico-fantastice, rugăm cititorii să-şi exprime opţiunile în ceea ce priveşte cea mai apreciată lucrare SF editată în cursul anului 1993. În urma comunicării opţiunilor dumneavoastră, redacţia revistei "Anticipaţia" va acorda premiul de popularitate "Mihai Ionescu" - 1993.

Publicăm alăturat lista orientativă întocmită de redacţie, cu specificaţia că pot fi indicate şi lucrări ce nu sunt cuprinse în ea.

Secţia română

1. C. Cubleşan - Galaxia termitelor
2. Gh. Păun - 1994
3. D. Ungureanu - Aşteptând în Ghermania
4. D. Ungureanu - Marilyn Monroe pe o curbă închisă

Secţia străină

1. B. Aldiss - Cryptozoic
2. I. Asimov - Fundaţia
3. I. Asimov - Fundaţia şi Imperiul
4. I. Asimov - Zeii înşişi
5. J. Blish - Un caz de conştiinţă
6. D. Brin - Poştaşul vine după apocalips
7. M. Clifton & F. Riplay - Maşina eternităţii
8. M. Crichton - Jurassic parc
9. H. Franke - Capcana de sticlă
10. F. Herbert - Experimentul Dosadi
11. F. Herbert - Dune
12. F. Herbert - Mântuitorul Dunei
13. U. K. LeGuin - Lumii îi spuneau Pădure
14. R. Matheson - Undeva, cândva...
15. R. Sheckley - Immortality Inc.
16. N. Spinrad - Maşinăria rock and roll
17. A & B. Strugaţki - Picnic la marginea drumului
18. A & B. Strugaţki - Scarabeul în muşuroi
19. XXXXX - Imperiul oglinzilor strâmbe
20. S. Brussolo - Moartea cu melon

Stephen Baxter

PLANCK ZERO

De curând, am studiat cu atenţie texte de fizică teoretică. Prietenii mei - cei care mai suportă încă să mă vadă de când m-au reconstruit Fantomele - nu pot înţelege acest lucru. Foarte bine, spun ei, aproape c-ai fost omorît de experimentul Planck-zero al Fantomelor. A fost groaznic. Dar acum, nu e oare totul terminat? De ce te laşi copleşit de gânduri negre? De ce nu te plimbi - sau, mai degrabă, să zbori - pe la soare şi să te bucuri de ceea ce ţi-a mai rămas din viaţă?

...Dar trebuie să fac asta. Trebuie să aflu răspunsul la o anumită întrebare: există oare vreo cale de ieşire dintr-o gaură neagră?

Când am aflat de experimentul Fantomelor, am făcut un scandal monstru. Până la urmă, Ambasadorul lor de Groapă a fost de acord să se întâlnească cu mine, dar Fantomele au insistat ca locul întrevederii să fie neapărat faţa luminată a Lunii. Bineînţeles, condiţiile terestre de mediu nu ar fi reprezentat câtuşi de puţin vreo diferenţă pentru o Fantomă Argintie; totul făcea parte din nesfârşitul joc diplomatic de-a şoarecele şi pisica al Fantomelor. Lucrul ăsta îl găseam al naibii de iritant. Dar, ca administrator şef al proiectului de legătură cu Fantomele, exact asta era sarcina mea - să nu găsesc asemenea treburi iritante.

Presupun că vârsta - şi moartea Evei - mă făceau să înghit din ce în ce mai greu meschinăria relaţiilor diplomatice interspecii.

La dracu'! Am luat Cablul Lunar de la Baza Antarctică. Trebuia să ne întâlnim lângă Domul Copernicus, în afara lui; m-am băgat în costum şi am pornit-o sprinten la drum. Dacă Ambasadorul spera ca cei 65 de ani ai mei mă vor ţine acasă, a trebuit să-şi ia gândul de la aşa ceva.

Ambasadorul Fantomelor Argintii acreditat pentru Groapa de Evacuare a Căldurii, era o sferă argintie de aproape doi metri. Plutea la un metru deasupra regolitului lunar; Pământul se reflecta în ea ca o semilună deformată, alunecând de-a lungul diafragmei Fantomei.

Ne-am întâlnit fără asistenţi, precum cerusem, şi am discutat pe un canal de frecvenţă protejat.

Am intrat direct în subiect:

— Am solicitat întâlnirea deoarece bănuiam că întreprindeţi experimente neautorizate asupra materiei quagmatice.

Pluti în sus şi în jos, ca un balon pentru copii, expediat în mod caraghios pe Luna lipsită de aer.

— Neautorizate? Nu aveţi autoritate asupra activităţilor noastre.

— O, ba da, avem! Prin tratatul pe care l-am încheiat avem drept de inspecţie asupra oricărui proiect pe care îl desfăşuraţi în legătură cu quagma. La fel precum şi voi aveţi drepturi asupra noastră.

Fantoma avu un moment de ezitare.

— Jack, aş vrea să văd dovezi care să-ţi susţină afirmaţia.

Eram pregătit pentru asta:

— Îţi voi înmâna dosarul. Doar în clipa în care voi fi încredinţat că eşti la fel de

cinstit şi tu cu mine.

Am încercat să desluşesc subtilele nuanţări ale cipurilor traducătorului.

— Poate că presupui. Poate că - Pauză - încerci marea cu degetul? Încerci să scoţi de la mine informaţii preţioase pe baza unor dovezi care nu există.

Am scuturat din cap:

— Gândeşte-te mai bine. Rasele noastre stabilesc contacte pe multe nivele, ajungând până la comerţul de la persoană la persoană. Măsurile de securitate sunt la fel de permeabile ca şi pielea umană.

O comparaţie încântătoare, cum numai o Fantomă ar mai fi putut face.

— Poate.

Plutirea i se transformă într-o complexă serie de sclipiri.

— Foarte bine. Jack Raoul, am ajuns să ne cunoaştem unul pe celălalt, în aceste decenii care au trecut şi îmi dau seama că eşti un om cinstit... chiar dacă nu întotdeauna unul deschis, în ciuda actualei tale poziţii de parte vătămată. Deci trebuie să accept faptul că deţii astfel de dovezi.

Am simţit cum mă cuprinde un val de satisfacţie.

— Deci conduceţi un proiect ascuns.

— Ascuns, poate, dar nu în mod intenţionat faţă de partenerii noştri umani.

— Hai, nu zău...? îmi scapă mie. Atunci faţă de cine?

— De Xeeleni.

Mi s-a tăiat răsuflarea.

Omenirea, Fantomele Argintii, şi o mulţime de alte specii ce străbat spaţiul interstelar se obişnuiseră, vrând-nevrând, cu supravegherea rece şi distantă a Xeelenilor şi cu ocazionalele intervenţii devastatoare în treburile noastre. De exemplu, acum cincizeci de ani Xeelenii au spulberat expediţiile Fantomelor şi pe cele umane care străbăteau universul în căutarea vreunei rămăşiţe de-a Bing-Bang-ului - vreun fragment de quagmă primordială.

Unii cred că Xeelenii încearcă să-şi menţină monopolul puterii care se întinde asupra întregului univers observabil. Alţii spun că Există Lucruri Pe Care Noi Nu Trebuie Să Le Ştim şi că, precum răzbunătorii zei ai copilăriei omului, Xeelenii ne apără pe noi de noi înşine.

Nu sunt sigur care interpretare mi se pare mai jignitoare.

L-am studiat pe Ambasador cu ascunsă admiraţie.

—Voi fi impresionat dacă veţi reuşi să ţineţi secrete faţă de Xeeleni. Cum reuşiţi?

Fantoma începu să se rotească încet în jurul axei sale.

— Toate la timpul lor, d-le Raoul. Nu putem fi încredinţaţi în privinţa unor comunicaţii sigure, nici măcar aici.

— Atunci această convorbire şi-a atins scopul. Subalternii noştri pot continua în ceea ce priveşte detaliile.

— Însă noi nu ne permitem nici un fel de scurgere de informaţii. Ar fi acceptabilă doar o inspecţie la cel mai înalt nivel.

— Cel mai înalt nivel?

— Poate că te-ar interesa să vizitezi chiar tu locul experimentului, Jack Raoul.

Am râs.

— Poate... când o să mă prind care e chestia.

Rotirea se accentuă.

— Ne cunoaştem prea bine unul pe celălalt. Jack, va trebui să te reconstruim.

Nu era nici un fel de inflexiune în vocea artificială. Imaginea Pământului unduia de-a lungul pielii Fantomei.

M-a străbătut un fior.

— Ambasadorule, dă-mi măcar un indiciu. Ştii că sunt un om curios.

— Un indiciu?

— Ce încercaţi voi să faceţi cu quagma voastră?

Rotirea încetă.

— Ai auzit de Principiul Incertitudinii...?

— Bineînţeles.

— Noi l-am încălcat.

•••

Ne luasem un apartament în inima Noului Bronx. Era un loc plăcut, mare şi spaţios, cu pereţi Virtuali puternici.

Rodul a două cariere încununate de succes. Acum era prea mare pentru mine, dar de la moartea Evei îl păstrasem neschimbat.

Când m-am întors după întâlnirea cu

Ambasadorul mi-am turnat un pahar de malţ, m-am trântit pe canapeaua mea preferată şi am apelat-o pe Eva.

Un perete dispăru. Eva stătea pe o canapea la fel ca a mea - sfâşietor de reală, cel puţin atunci când nu se mişca şi când imaginea rămânea stabilă.

Privi repede de jur împrejur, ca şi cum ar fi încercat să-şi dea seama unde se află, apoi mă fixă cu o privire lungă, mustrătoare.

— Arăţi bine, i-am spus, ridicându-mi paharul.

Pufni ironic şi îşi trecu o mână prin părul încărunţit.

— Ce vrei, Jack? Ştii că asta îţi face rău.

— Vreau să-mi povesteşti despre Principiul Incertitudinii.

— De ce?

— O să-ţi explic mai târziu.

Eva încruntă din sprâncene.

— Pereţii au o grămadă de texte de ştiinţă popularizată.

— Ştii că nu pot să înţeleg nimic din chestiile alea dacă nu mi le explici tu.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jack, ăsta-i doar un pretext sentimental...

— Fă-mi pe plac. E important.

Ea oftă şi se trase de o şuviţă răzleaţă de păr - un gest pe care îl făcea încă de pe vremea când era fată.

— Bine, fir-ar să fie! Dar o să fiu cât mai concisă; şi când termin, gata!

— S-a făcut.

Acum Eva se schimbă, subtil, astfel încât - fără nici o remodelare evidentă a imaginii - păru mai tânără, aşezată mai comod pe canapea. Am bănuit că peretele accesa o porţiune mai veche din însemnările ei.

— Ca să înţelegi Principiul Incertitudinii al lui Heisenberg, începu ea, ai nevoie de stăpânirea mecanicii cuantice.

Conform filosofiei, particule precum electronii nu există ca puncte care au masă şi energie. În schimb, fiecărui electron îi este asociată o funcţie de undă, care îi descrie poziţia, viteza, şi alte proprietăţi; e ca şi cum electronul s-ar întinde în interiorul unui mic volum de spaţiu, delimitat de către funcţia de undă.

— Şi unde intervine Principiul Incertitudinii?

Eva îşi răsuci în jurul degetului verigheta dăruită de mine.

— Poţi reduce întinderea volumului ondulatoriu de poziţie al unui electron... să zicem prin inspectarea lui, folosind fotoni de foarte înaltă frecvenţă. Dar chestia e că volumul ondulatoriu asociat unei alte variabile - momentul electronului - se măreşte enorm. Şi viceversa.

Astfel că nu poţi niciodată să ştii atât poziţia electronului, cât şi momentul său; niciodată nu poţi să reduci ambele volume ondulatorii la zero.

— În regulă. Care sunt dimensiunile acestor volume?

— Mărimea e dată de constanta lui Planck, care este un număr mic; una dintre constantele fundamentale ale fizicii. Dar în termeni reali - să presupunem că ai determinat poziţia unui electron cu precizia de o miliardime de centimetru. Atunci incertitudinea în ceea ce priveşte momentul ar fi atât de mare, încât în secunda următoare n-ai fi în stare să spui unde se află blestematul ăla, nici cu o aproximaţie de o sută de kilometri.

Am încuviinţat din cap:

— Atunci Principiul descrie o neclaritate fundamentală în structura realităţii.

Eva flutură din mână cu exasperare.

— Nu vorbi ca o bancă ieftină de date, Jack. Nu-i nimic neclar în ceea ce priveşte realitatea. Funcţiile de undă sunt componente fundamentale din care e creat universul; ecuaţiile de undă care le guvernează sunt complet deterministe... Da' nu asta contează acum. În esenţă, Principiul Incertitudinii este o expresie a mărimii acestor funcţii de undă.

— Ce legătură are asta cu munca ta?

Ea oftă şi se aşeză la loc pe canapea.

— Reprezenta nucleul ei, Jack.

Eva îşi petrecuse o mare parte din viaţa de cercetător încercând să dezvolte principiile de translatare la distanţă. Raze de teleportare, pentru ăştia ca noi.

— Un dispozitiv de teleportare ar putea să funcţioneze prin scanarea poziţiei fiecărei particule dintr-un obiect, zise ea. Informaţia ar putea fi transferată în altă parte, unde s-ar construi o copie după original, exactă până la ultimul electron.

— Dar Principiul Incertitudinii nu spune nimic despre transferul de date exacte referitor la însăşi funcţiile de undă. Asta era calea pe care o abordasem în munca mea. De asemenea, cumva, într-un fel, pe care încă nu-l înţelegem pe de-a întregul, undele cuantice înzestrează spaţiul cu proprietatea de conectivitate. Odată ce două obiecte sunt alăturate, într-o anumită măsură, se poate spune că sunt legate pentru totdeauna prin proprietăţi cuantice. S-ar putea ca fără copierea totalităţii funcţiilor cuantice translatarea la distanţă să fie imposibilă.

— Fie ca nici un om să nu despartă ceea ce Dumnezeu a alăturat!

Se uită bănuitoare la mine ca şi cum s-ar fi aşteptat să izbucnesc în lacrimi.

— Cam aşa ceva. Jack, s-ar putea, de asemenea, ca şi conştiinţa să fie un fenomen cuantic. Fără funcţiile noastre cuantice definitorii - fără ancorajul pe care ni-l dau faţă de realitate, şi pe care îl dau şi celor ce ne înconjoară - nu suntem nimic.

Am lăsat jos paharul, m-am ridicat şi m-am îndreptat către perete. Şovăind, se ridică şi ea şi se apropie dinspre partea ei.

— Şi această descriere a funcţiilor de undă a reprezentat bariera tehnică pe care nu aţi reuşit niciodată să o străpungeţi.

Eva ridică din umeri.

— Poate că e bine, la urma urmei. Pentru că dacă ceea ce e memorat în acest perete ar fi o imagine perfectă de-a mea, Jack, n-ai mai ieşi niciodată din blestematul ăsta de apartament.

Îşi ridică privirea către mine şi mi s-a părut că parcă ochii i s-au mai îmblânzit.

— Nu-i aşa?

— Ce s-ar întâmpla dacă s-ar încălca Principiul Incertitudinii?

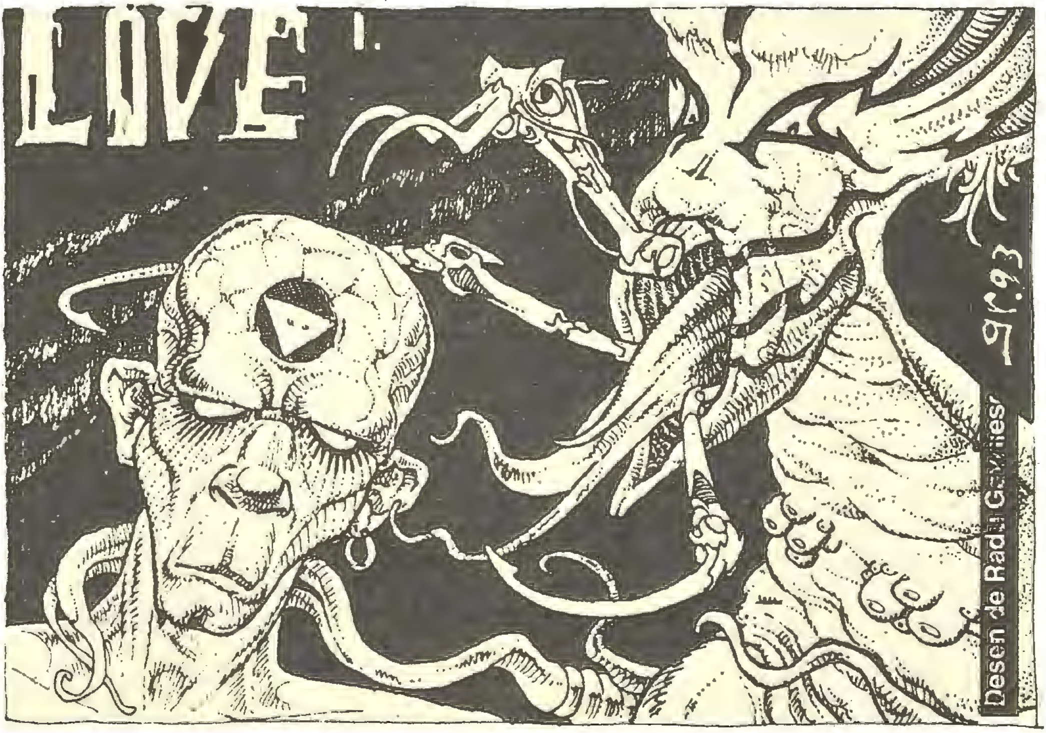
Imaginea undui uşor; mi-am imaginat peretele căutând frenetic un răspuns prin băncile sale de date.

— Nu se poate. Jack, n-ai înţeles chiar nici o iotă din ceea ce ţi-am spus?

— Să presupunem, totuşi, că se poate.

Încruntă din sprâncene.

— Dacă limita de incertitudine ar fi cumva coborîtă, atunci, ar fi posibilă o mai mare comprimare a înmagazinării de date.

— Deci imagini murale de rezoluţie mai mare. Altceva?

— Dispozitive de calcul mai rapide, mai compacte.

Dintr-o dată, preţ de o clipă, imaginea se destrămă într-o furtună ameţitoare de pixeli cubici.

— Jack, am ajuns la capătul a ceea ce am lăsat în Însemnările mele.

— Mai suportă-mă, te rog... E important. Cum ai face-o?

Îşi frecă rădăcina nasului, ca şi cum ar fi durut-o capul.

— Presupunând că vorbeşti despre universul în care trăim - deci legile fundamentale sunt aceleaşi - ar trebui să găseşti o cale de reducere a constantei lui Planck într-o anume regiune a spaţiului. Interfaţa între regiuni Planck - diferenţiate - ar fi destul de interesantă. Dar bineînţeles că e imposibil.

Îşi ridică privirea tulburată către mine.

— Jack, nu-mi place asta. Mă face să mă simt ciudat.

— Iartă-mă.

Fără să mă gândesc m-am întins spre ea prin perete; dar mâna îmi trecu prin braţul ei, acesta opunând doar cu puţin mai multă rezistenţă decât dacă ar fi fost făcut din hârtie veche, fărâmicioasă.

— Jack. Nu.

Se dădu înapoi, acolo unde nu o puteam ajunge.

— Nu-ţi aduce altceva, decât suferinţă.

— Trebuie să plec.

— Ce?

— Urmează să fac o inspecţie asupra unui experiment de-al Fantomelor. Ele spun că trebuie să fiu modificat fizic... S-ar putea să nu mă mai întorc.

— Şi ce motiv ai avea să nu te întorci? zise ea. Iisuse Christoase, Jack, sunt moartă de trei ani de zile! Devii morbid.

Apoi îşi duse amândouă mâinile la cap şi spuse pe un ton nedesluşit:

— Dacă ar fi redusă constanta lui Planck până la limită, până la zero -

— Ce se întâmplă? Spune-mi, Eva!

Se uită la mine, printr-o grindină de pixeli, cu ochii larg deschişi.

— Spaţiul s-ar putea nărui -

Şi dispăru. Peretele deveni din nou un perete.

Fantomele apăruseră ca formă inteligentă de viaţă într-o lume ce orbita în jurul unui astru condamnat la moarte. Perechea sa, un pulsar, îl devastase pe parcursul unui miliard de ani, transformându-l într-o umbră inutilă. Fantomele ajunseseră să-şi urască perfidul lor cer pe care l-au denumit Groapa - Groapa de Evacuare a Căldurii.

În cele din urmă, aerul a început să se transforme în fulgi. Fantomele aveau de ales: să piară - sau să se reconstruiască.

S-au reconstruit.

Acum - din motive pe care Ambasadorul de Groapă încă nu vroia să le dezvăluie - urma să fiu făcut o Fantomă.

Creierul şi coloana vertebrală mi-au fost rulate şi mutate într-o cavitate toracică golită. Sistemul circulator mi-a fost înfăşurat într-un morman complicat în jurul cutiei craniene. Fantomele mi-au construit un nou sistem metabolic, mult mai eficient decât cel vechi şi în stare să răspundă direct la stimuli radianţi. Ochi noi, capabili să funcţioneze în zone spectrale depărtate cu mult de domeniul de percepţie uman, mi-au fost înşurubaţi în ţeastă; şi mi-au fost daţi "muşchi" de Fantomă - o mică propulsie antigravitaţională şi motoare compacte de direcţionare.

În cele din urmă am fost scufundat în ceva ce aducea a mercur fierbinte.

Încă mai arăt a om. Un pic. Precum o statuie argintată. Nu pot să-mi mişc picioarele. Gura, urechile, nasul îmi sunt puse doar de frumuseţe. Mâinile şi braţele mi-au devenit extrem de puternice şi, în plus, dau dovadă de o tulburătoare lipsă de încheieturi, încât îmi pot îndoi complet degetele în ambele sensuri.

Pot să zbor. Pot să zbor prin spaţiu. Pot să mănânc lumină solară şi să supravieţuiesc în vid zile întregi, fără întrerupere, menţinându-mi miezul de om în vârstă-de-şaizeci-şi-cinci-de-ani, la căldură şi întuneric.

Acum nu mai trăiesc în spatele ochilor. Trăiesc în piept. Ochii îmi sunt ca nişte periscoape, cu mult deasupra "eu"-lui.

Fantomele nu îi lasă pe oameni să se apropie prea mult de mine. Am un doctor Fantomă; cam la fiecare şase luni mă deschide şi mă curăţă.

Ambasadorul de Groapă a venit să mă vadă în timp ce eram reclădit. Vocea îi era ca o pasăre planând în ntuneric.

— Cum te simţi?

Am râs sau, cel puţin, am trimis respectivele semnale către cipurile traductorului meu.

— Cum crezi că mă simt?

— Mi s-a spus că stai bine cu moralul.

— Sunteţi pe cale să reduceţi constanta lui Planck. Nu-i aşa? Dar nu înţeleg ce legătură are quagma cu ea.

Fantoma ezită.

Când vocea îi ajunse până la mine avea un timbru mai amplu.

— Am trecut pe un canal protejat. În regulă, Jack. Cunoşti faptul că quagma este starea materiei care a rezultat în urma Big Bang-ului. Materia, când e supusă la temperaturi suficient de mari, se topeşte într-o magmă de quarci - o quagmă. Iar la astfel de temperaturi, forţele fundamentale ale fizicii - vorbea de forţele gravitaţională, nucleară tare şi slabă şi de cea electromagnetică, ce guvernează universul nostru cel de toate zilele - aceste forţe se unesc într-o singură superfaţă. Quagma este ţinută laolaltă doar de o asemenea superforţă. Când quagmei i se permite să se răcească şi să se extindă, superforţa se descompune în cele patru sub-forţe.

— Şi?

— Prin controlul descompunerii se poate determina proporţia dintre aceste forţe.

— Aha. ("Eva, aş vrea să fii aici, lângă mine, să mă ajuţi..."). Şi aceste proporţii guvernează constantele fundamentale - inclusiv constanta lui Planck.

— Corect.

Vroiam să îmi frec faţa, dar capul şi mâinile îmi fuseseră luate.

—Deci construiţi un model de univers în care constanta lui Planck este micşorată. Dumnezeule, Ambasadorule! Sunt surprins că Xeelenii v-au lăsat să ajungeţi până unde aţi ajuns.

— L-am ascuns bine... Jack Raoul, mai eşti încă om?

Aş fi dat din umeri.

— Nu ştiu.

— Vorbeşti de parcă nu ţi-ar păsa.

— De ce mi-ar păsa?

— Te cunosc de mult timp, Jack. În rândul poporului meu găsesc exemple asemănătoare cu durerea pe care o simţi din cauza pierderii soţiei.

— Ambasadorule, crezi că încerc astfel cine ştie ce fel de cale complicată de sinucidere? Tu m-ai invitat în blestemata asta de călătorie, adu-ţi aminte.

— Om sau nu, vei avea în continuare prieteni.

— Nici nu-ţi închipui cât de mult mă consolează chestia asta.

În timpul zborului prin hiperspaţiu mi-au decuplat noile simţuri.

— Îmi pare rău, spuse Ambasadorul de Groapă. Când o să ajungem la locul experimentului quagmatic vei avea libertatea de inspecţie.

— Dar nu aveţi încredere în mine în ceea ce priveşte localizarea.

— Nu am nici eu mână liberă, prietene.

Mi-am petrecut trecerea prin hiperspaţiu într-o realitate Virtuală, încercând să nu mă gândesc la ceea ce se întinde dincolo de pielea mea.

Am revenit la viaţa adevărată într-un semi-univers.

Mă aflam într-un crucişător intrasistemic de-al Fantomelor, având o formă aproximativă de ovoid şi construit din frânghii argintate. Mănunchiuri de instrumente se aflau legate de pereţi. În jur de o duzină de Fantome erau agăţate de frânghie precum boabele ce cresc pe algele marine. Deasupra mea am văzut stele. Dedesubtul meu - o podea de pâclă roşiatică, o suprafaţă plană lipsită de trăsături distinctive, întinzându-se la infinit.

O Fantomă se apropie de mine.

— Ambasadorule?

— Am ajuns, Jack Raoul.

— Unde? Am făcut un gest către podeaua sângerie: Ce dracu e asta?

Ambasadorul se roti în jurul axei sale ca şi cum s-ar fi amuzat.

— Jack, aceasta este o gigantă roşie.

Eşti familiarizat cu astrofizica? Această stea e cam tot atât de mare cât e orbita Pământului. Am ieşit din hiperspaţiu la un milion şi jumătate de kilometri deasupra marginii ei.

Nu sunt copil de ţâţă; am mai călătorit şi înainte în afara Pământului. Dar asta era ceva diferit. Am simţit cum puhava materie umană din interiorul învelişului meu de Fantomă se strânge de frică.

Încă nu văzusem nimic.

Nava plonjă în interiorul stelei.

Am scos un ţipăt şi am înfipt mâinile în frânghia argintată. Vălătuci incandescenţi de pâclă ţâşneau în sus, de jur împrejurul nostru. Echipajul de Fantome plutea indiferent, fiecare văzându-şi de treburile ei.

— Doamne Sfinte, Ambasadorule!

— N-am putut să te previn.

Am ieşit într-un strat clar din interiorul stelei. Jos, jos de tot, se găsea un ocean dens de foc, arătând ca un fantastic peisaj urban luminat de flăcări de sodiu; dedesubtul lui, ceva mic, fierbinte şi galben strălucea puternic. Am coborît străbătând cu o viteză uimitoare norii de foc.

— Probabil că-ţi dai seama, spuse Ambasadorul, că această gigantă e o stea aflată în ultima perioadă a vieţii sale. E formată, în cea mai mare parte, dintrun gaz a cărui densitate reprezintă doar a mia parte din cea a atmosferei Pământului şi a cărui temperatură este cu mult sub cea a suprafeţei Soarelui. Noua ta piele o poate suporta fără nici un fel de problemă. Deci vezi că nu are de ce să-ţi fie frică.

Acum nava viră la dreapta şi ocoli un imens nor cumulus întunecat.

— Un izvor de convecţie; produse complexe provenind din miezul stelei, îmi explică Fantoma.

— Miez?

— Ca o pitică albă, cam de mărimea şi masa Soarelui. Acum e în cea mai mare parte compusă din heliu, dar fuziunea hidrogenului încă mai continuă într-un strat de suprafaţă.

Fantoma se roti satisfăcută.

— Jack, vizita ta - acest proiect - sunt inspirate de mecanica cuantică. Înţelegi principiul de excluziune al lui Pauli? Niciodată două obiecte cuantice nu pot să ocupe în acelaşi timp aceaşi stare. Te va distra poate să afli că presiunea de degenerescenţă a electronilor - o formă a principiului lui Pauli - este cea care împiedică miezul să se prăbuşească în el însuşi.

— V-aţi pregătit să trăiţi înăuntrul unei stele, doar ca să scăpaţi de detectarea de către Xeeleeni?

— Anticipăm foloasele pe termen lung.

În coborîrea noastră am dat într-un alt strat clar. Miezul era cât o minge, cam la fel de fierbinte şi de strălucitor ca şi soarele văzut de pe Pământ; se rotea sub noi. Materia stelară plutea în derivă deasupra noastră de parcă ar fi fost smog.

Fantomele construiseră aici un oraş.

Cândva fusese o Lună. Era o minge de piatră, mare, cu circumferinţa de aproape două mii de kilometri, străpunsă peste tot de coridoare şi de cavităţi. Nave ale Fantomelor treceau în viteză pe deasupra peisajului ciuruit de cratere.

La poli licăreau două vaste structuri cilindrice. Acestea erau propulsii intra-sistemice, îmi explică Ambasadorul, aflate acolo pentru a menţine orbita lunii în jurul miezului stelar.

Nava noastră se apropie de suprafaţa lumii-oraş, gravitaţia era neglijabilă, astfel că coborîrea era ca o planare deasupra unui zid vast şi plin de scobituri; în cele din urmă, se strecură într-o deschizătură.

M-am întors către Ambasador.

— N-o să pretind că n-aş fi impresionat.

— Desigur, după demonstraţie îţi voi furniza orice fel de date pe care le vei considera necesare pentru raport.

— Demonstraţie? Ce fel de demonstraţie?

O urmă de mândrie licări în tonurile subţiri, asexuate ale cipurilor translatorului.

— Ne-am ales momentul sosirii în aşa fel încât să coincidă cu iniţierea unei noi faze a proiectului nostru.

— Mă simt onorat.

Ne-am repezit de-a lungul unor coridoare slab luminate. Un alt vehicul, când cobora când se înălţa de jur împrejurul

nostru.Blocuri de lumină se prăvăleau din coridoarele pe care le intersectam, evocându-mi în mod irezistibil pixeli. Mi-am reamintit de ciudatul, ambiguul avertisment al Evei şi m-am întrebat posomorât dacă vroiam oare, cu adevărat, să fiu prezent la începuturile unei “noi faze”.

Pe neaşteptate, am ieşit într-o cavitate sferică, largă de kilometri. Raze de lumină stelară roşietică îi scăldau pereţii într-o strălucire sângerie. În inima camerei, la câţiva kilometri depărtare, se afla o sferă, care licărea auriu şi era semitransparentă, asemenea unei oglinzi pe jumătate argintate. Deasupra suprafeţei ei pluteau platforme ce susţineau muncitori Fantome.

O maşinărie enormă se deplasa în apropiere.

— D-le Raoul, bine aţi venit la experimentul nostru, spuse Ambasadorul de Groapă.

— Ce e sfera aceea?

— Nu e compusă din materie. Ea reprezintă frontiera dintre universul nostru... şi un alt domeniu, pe care l-am construit permiţând unor mici picături de quagmă să se dilate în condiţii controlate. Înăuntrul acestui domeniu, proporţia pe care o cunoşti drept constanta lui Plank este redusă la aproximativ 10 la sută din valoarea existentă în altă parte. Celelalte constante fizice sunt identice.

— De ce apare efectul de semi-argintie?

— Energia transportată de un foton este proporţională cu numărul lui Planck. Când un foton pătrunde în domeniul Planck, se reduce energia pe care o poate transporta. Înţelegi? Din această cauză la frontieră emană energie sub forma unui al doilea foton, emis înapoi în spaţiul normal.

Desen de Radu Gavrilescu

L-am întrebat dacă urma să intrăm în spaţiul Planck.

— Mă tem că nu, spuse Ambasadorul. Structura noastră fundamentală se bazează pe constanta lui Planck: aranjarea spaţială a electronilor în jurul nucleului unui atom, de exemplu. Dacă ar fi să intri în domeniu, ai fi - ajustat. Aparatul de acolo - o minte artificială - a fost construit să reziste la astfel de schimbări Planck. Aparatul controlează refacerea domeniului din quagmă; îl folosim, de asemenea, pentru a întreprinde experimente de calcul.

Maşinăria din sacul auriu se răsuci, cufundată în gândurile sale, asemenea unui animal enorm.

— Ambasadorule, care este scopul vostru?

Fantomele aveau două obiective. Primul era să folosească acele condiţii de frontieră Planck pentru a construi o suprafaţă perfect reflectantă, ţelul de-o veşnicie al Fantomelor strângătoare de energie.

Al doilea obiectiv era mai interesant.

— Capacitatea oricărei maşini de calcul este limitată de către Principiul Incertitudinii, spuse Ambasadorul. Cercetarea unor, să zicem, numere prime foarte mari a fost întotdeauna îngrădită de faptul că schimburile energetice din interiorul unui aparat trebuie să rămână deasupra nivelului de incertitudine.

Odată cu reducerea constantei lui Planck putem merge mai departe. Mult mai departe. De exemplu, am reuşit deja să găsim un contraexemplu la o străveche ipoteză umană cunoscută drept supoziţia lui Goldbach.

Se pare că Goldbach a emis afirmaţia că orice număr par poate fi exprimat ca suma a două numere prime. Doisprezece este egal cu cinci plus şapte; patruzeci e egal cu şaptesprezece plus douăzeci şi trei. Secole de strădanii nici nu au demonstrat, nici nu i-au afirmat ipoteza.

Maşinăria Planck a găsit un contraexemplu: un număr prin zona lui zece ridicat la puterea optzeci.

— Cred că sunt impresionat, am spus eu.

Fantoma se roti uşor.

— Prietene, probleme vechi de-o veşnicie dispar în faţa dispozitivului nostru Planck; deja mai multe probleme de tip NP au fost -

I-am spus Ambasadorului că îl cred şi să lase la o parte amănuntele, pentru mai târziu.

Platformele ştiinţifice se retrăgeau acum, lăsând sfera auriu-argintie singură, expusă privirilor.

Ambasadorul de Groapă îşi continuă prelegerea.

— Dar noi vrem să mergem şi mai departe. Privim această tehnică de ajustare Planck ca pe un mijloc de a testa nu numai domeniul lui "foarte mare", ci şi infinitul. Aparatul nostru va verifica unele dintre cele mai importante teoreme din matematica noastră, şi a voastră - ipoteza lui Riemann! teorema lui Fermat! - pur şi simplu printr-o cercetare directă a tuturor cazurilor, mergând până la infinit. M-am uitat perplex la Fantoma care tot plutea încoace şi încolo.

— Stai, că nu mai înţeleg nimic! Un număr infinit de cazuri nu va necesita totuşi timp - şi energie - infinite?

— Nu, dacă timpul şi energia sunt alocate în cantităţi descrescătoare, astfel încât totalul să tindă spre o valoare infinită. Iar dacă Principiul Incertitudinii este complet înlăturat, nu există limită în ceea ce priveşte valoarea minimă a energiei alocate.

— Mda. Deci aveţi de gând să reduceţi la zero constanta lui Planck.

— Aşa e. Şi, Jack, ipotezele matematice reprezintă doar începutul. Un antrenament. Mintea artificială este euristică - este flexibilă; poate să înveţe. Având la dispoziţie capacitatea sa infinită, anticipăm zorii unei noi ere de -

În inima sacului Planck argintat se produse o scânteie, o lumină orbitoare. Aparatul inteligent se zvârcoli precum un fetus grotesc.

Mi-am înfipt degetele într-o bucată de frânghie argintată.

— Ambasadorule, "spaţiul s-ar putea nărui".

— Ce?

— Ce-ţi spune asta?

— ...Nimic, Jack, te-ai...

Flacăra umplu sacul, înghiţind maşinăria. Pentru o clipă străluci mai pu-

ternic decât miezul stelei.

Apoi sacul deveni argintiu. Arăta precum o uriaşă Fantomă. Imagini ale platformelor ştiinţifice pline cu cercetători, ale pereţilor scobiţi ce înconjurau cavitatea din interiorul lumii - oraş tremurau de-a lungul suprafeţei lui.

— Ambasadorule, ce se întâmplă?

— ...Nu-mi dau seama.

— Aţi atins nivelul Planck zero?

— Da. Dar aparatul ar fi trebuit să ne semnaleze -

Pereţii sacului se contractară cu câţiva zeci de metri, tremurând; era ca şi cum ar fi fost o fiinţă vie care respira.

Nava în care mă aflam se îndepărtă de sac clătinându-se şi îndreptându-se către pereţii camerei. Un membru al echipajului se pierdu în urmă rostogolindu-se prin spaţiu precum o picătură de mercur în cădere liberă. Am strâns cu înverşunare frânghia de care mă ţineam.

Pereţii încă se aflau la kilometri depărtare.

Suprafaţa sacului se năpusti spre noi şi ne înghiţi.

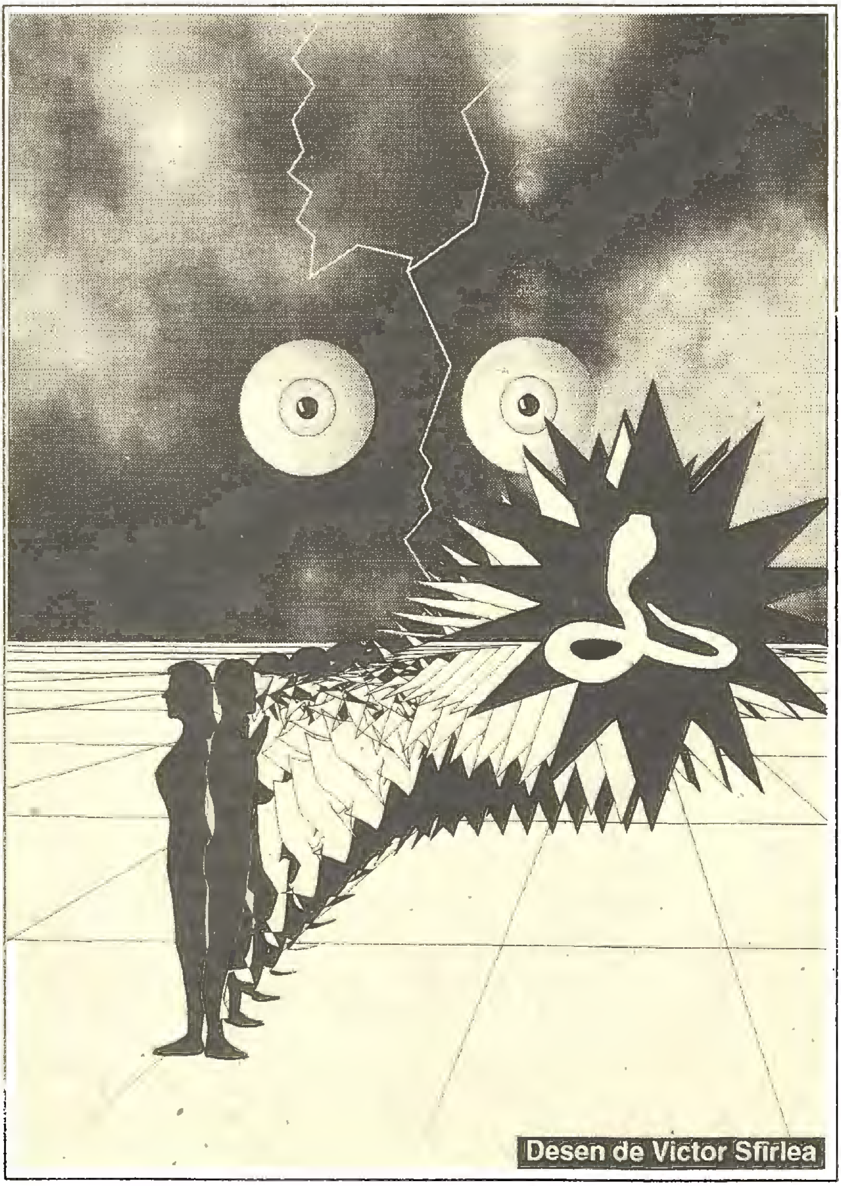
Eram complet singur.

Singurătate.

Întuneric beznă.

...Beznă pentru că aici în Planck - zero fotonii nu pot să posede nici un fel de energie; nimic care să-mi excite senzorii optici...

Frig. Cum se poate oare să-mi fie frig? Mi-am frecat mâinile una de cealaltă. Simţeam cum degetele mi se fărâmiţează precum hârtia veche, sfărâmicioasă.

Desen de Victor Sfîrlea

Orbitele electronilor dintr-un atom sunt proporţionale cu numărul lui Planck. La Planck - zero orbitele trebuie să se prăbuşească ...nu? Deci nu mai există procese chimice. Cât timp va trece până când procesul de fărâmiţare îmi va atinge calota craniană?

Oare ce voi simţi?

Şi funcţiile cuantice de undă, ce mă legau de restul universului ...se alesese praful de ele la Planck-zero.

Simţeam asta. Eram singur în acest spaţiu năruit.

Ce s-o fi întâmplat cu nava? S-o fi îndreptând încă spre perete?

...Altceva, aici înăuntru împreună cu mine. Fantomele? Nu, ceva mai mare, mai puternic.

Infinit.

Mintea artificială nu avea limită. Eşuase în acest spaţiu discontinuu şi era turbată de furie.

Înfuriată din cauza unei dureri pe care o recunoşteam.

Acum îmi dădeam seama şi de prezenţa altor minţi. Fantome. Erau precum nişte stele micuţe, sclipind în întuneric, depărtându-se unele de altele.

Mintea Planck izbucni într-o bruscă revărsare ce înghiţi Fantomele ca pe nişte insecte cuprinse de flăcări.

Nava ţâşni afară din sac; funcţiile cuantice năvăliră asupra mea (timp de o preţioasă clipă fiind vizibile, precum nişte unde prismatice înfăşurându-se în jurul meu) şi, iată-mă prins din nou în urzeala universului.

Nava se repezi printr-un coridor din interiorul lumii-oraş, târând după ea fragmente zdrenţuite. Peste tot în jurul meu zăceau Fantome muribunde, cu mândrele lor corpuri acum dezumflate.

Am privit în urmă de-a lungul coridorului. O semi-cupolă argintie se aţintea, precum un ochi imens, în spatele nostru.

— ...Ambasadorule de Groapă?

— Încă sunt aici, Jack.

Am ieşit din lumea-oraş. Paramedici Fantome pluteau pe nava noastră şi îngrijeau răniţii.

Lumea-oraş, limpede şi albă, străluci prin sute de portaluri, iluminând întunecoasa materie stelară a gigantei. Masivele ansambluri de propulsie de la poli fuseseră avariate; am văzut cum jucau scântei pe suprafaţa celui mai apropiat. O flotilă de nave de linie de-ale Fantomelor se apropie de unităţile de propulsie.

— Ambasadorule, ce fac acolo?

— Trebuie să ne străduim să reparăm unităţile de propulsie, altfel luna va cădea în miez...

Jack, creşterea sacului Planck în acea cavitate nu a fost controlată. Ne pare rău.

— Cred şi eu că vă pare rău.

— Vom încerca să scoatem luna din interiorul gigantei.

— Şi pe urmă?

— Trebuie să găsim o cale de stăpânire a expansiunii sacului. Mi-am aţintit privirea asupra miezului gigantei.

— Ambasadorule, vă va înghiţi. Care sunt limitele creşterii lui?

— Nu există limite. Poate vor interveni Xeeleenii.

— Xeeleenii nu sunt nici ei zei. Ascultă-mă cu atenţie. Ai vreo influenţă asupra operaţiunilor de aici?

— De ce?

— Pune capăt la repararea propulsiilor.

— ...Nu am autoritatea necesară.

— Atunci găseşte pe cineva care o are. Ca ambasador uman, aflat aici în exerciţiul funcţiunii, solicit în mod oficial acest lucru. Ai consemnat cererea mea?

— Da, Jack. De ce vrei asta?

— Pentru că şi mie îmi este frică. Dar cred că există o cale de scăpare.

Fantomele au separat unităţile de propulsie de lumea-oraş. În mai puţin de o oră, sacul Planck înghiţise luna distrusă; acum plutea în strălucirea fierbinte a gigantei, de un argintiu perfect.

Ne-au scos de acolo. Pe suprafaţa sacului se vedeau umbre, imagini reflectate ale şirurilor de nave din frânghie ale Fantomelor ce se îndepărtau din calea primejdiei.

I-a trebuit cam o zi sacului Planck pentru a se ciocni de miezul stelei. În acel moment avea vreo cincisprezece mii de kilometri în diametru, şi încă mai creştea. Imense unduiri îi încreţeau suprafaţa monstruoasă. Pătrunse încet în

miezul stelei, hidrogenul în fuziune acoperind uşor ovoidul strălucitor, în pâlpâit de vacuole.

O oră mai târziu, miezul a intrat în implozie.

Lipsiţi de trup, Ambasadorul de Groapă şi cu mine pluteam deasupra imaginilor Virtuale ale miezului stelar aflat în plin proces de colaps gravitaţional.

— Aş vrea ca Eva să poată vedea asta, am spus eu.

— Da.

Bineînţeles de pe acum Fantomele îşi dăduseră şi ele seama; dar nu m-am putut abţine să nu aduc din nou vorba.

— Comentariul tău întâmplător despre presiunea de degenerescenţă a electronilor a fost cel care mi-a oferit cheia soluţiei. Să presupunem că Planck ar fi redus la zero în miezul stelei. Stările cuantice superioare s-ar prăbuşi - valorile de spin, de exemplu, ar scădea de la multipli de Planck la zero.

Principiul de excluziune al lui Pauli nu ar mai fi valabil, iar presiunea de degenerescenţă a electronilor ar dispărea. Miezul stelei trebuie că se va prăbuşi în el însuşi... până la capăt de tot, dincolo de limita de compactare a stelelor neutronice, pentru a deveni o gaură neagră.

— De fapt, spuse Ambasadorul pe un ton liniştit, sunt aspecte tehnice pe care nu le-ai luat în considerare. De exemplu, nici un electron nu poate avea valoarea de spin zero. La fel, nici un fermion. E de presupus că fermionii din miez se descompun în bozoni, precum fotonii... Trebuie că sunt interesante fenomenele fizice de acolo, dinăuntru.

— Oricum, a mers, nu-i aşa?

— Da. Am stăvilit expansiunea sacului Planck-zero. Indiferent de ceea ce s-ar putea întâmpla, până la sfârşitul timpului.

— Şi am şi închis înăuntru Planck-aparatul vostru inteligent.

Fantoma cântări în minte afirmaţia mea.

— E important lucrul ăsta pentru tine?

— Ce ai simţit înăuntrul sacului?

— Putere infinită... şi furie.

— Mai era ceva, Ambasadorule. În spaţiul discontinuu, lipsit de ancorajul dat de funcţiile cuantice de undă, era complet singur. Şi cuprins de singurătate. Şi era furios. Înţelegi?

Singurătate cuantică.

Recunoscusem în el un tovarăş de suferinţă. În singurătatea mea, eu îmi pot face rău doar mei însumi, dar aparatul inteligent avea o capacitate infinită de distrugere. Totuşi, acum era prins în capcană...

Apoi am început să mă întreb, şi de atunci nu am mai fost în stare să mă opresc.

Există oare vreo cale de *ieşire* dintr-o gaură neagră?

Traducere de
Mirel Palada

TUNELUL TIMPULUI

1983

Comemorări:

— moare scriitorul francez Alfred FABRE-LUCE (n. 1899), autorul romanului "HAUTE-COUR".
— la 11 mai moare scriitoarea Zenna HENDERSON (n. 1917 în Arizona), celebră pentru seria de povestiri "PEOPLE" (1952 - 1953), grupată în două culegeri: "PILGRIMAGE: THE BOOK OF THE PEOPLE" (1961) şi "THE PEOPLE: NO DIFERENT FLESH" (1966). Alte scrieri: "HUSH" (1953), "THINGS" (1960), "THE ANYTHING BOX" (1965), "HOLDING WONDER" (1971; culegere). A abordat şi genul fantastic cu : "TURN THE PAGE" (1957), "THE BELIEVING CHILD" (1970) etc. Din creaţia sa, în româneşte a fost tradusă numai o singură povestire ("Îngeri").
— dispare Mack REYNOLDS (pseudonimul lui McCord REYNOLDS, n. 1918 în California), care a debutat în 1950 cu povestirea "ISOLATIONIST", publicată în revista "FANTASTIC ADVENTURES". Alte scrieri: "THE MARTIANS AND THE COYS" (1951); "THE BUSINESS, AS USUAL" (1952; trad. "Ca de obicei, afaceri"); "COMPUNDED INTEREST" (1956); "THE EARTH WAR" (1963); "CRIMINAL IN UTOPIA" (1968); "TOMORROW MIGHT BE DIFFERENT" (1975) etc. În colaborare cu Frederic BROWN a publicat povestirea "DARK INTERLUDE".

Apariţii editoriale:

— STATELE UNITE: Poul ANDERSON - "ORION SHALL RISE" şi "THE SORROW OF ODIN THE GOTH". Isaac ASIMOV - "THE ROBOTS OF DAWN", "NORBY, THE MIXED-UP ROBOT" (în colaborare cu soţia sa, Janet O. JEPPSON), "THE WINDS OF CHANGE AND OTHER STORIES" (culegere). Greg BEAR - "BLOOD MUSIC" (premiul "Hugo" şi premiul "Nebula; trad. "Muzica sângelui"). Ray BRADBURY - "DINOSAUR TALES" (culegere). David BRIN - "STARTIDE RISING" (premiul "Hugo", premiul "Nebula" şi premiul "Locus") din ciclul "UPLIFT". Robinson DAVIES - "HIGH SPIRITS" (culegere). Lyon Sprague DE CAMP - "THE UNBEHEADED KING" (din ciclul "IRAZ"). Philip José FARMER - "THE MONSTER ON HOLD", "GODS AF RIVERWORLD" (din ciclul "RIVERWORLD"). George R.R. MARTIN (n. 1948) - "THE MONKEY TREATMENT" (premiul "Locus"). Robert A. McAWOY - "TEA WITH THE BLACK DRAGON" (premíul "Locus"). Tim POWERS - "THE ANUBIS GATE". Joana RUSS (n. 1937) - "THE ADVENTURES OF ALYX" (culegere). James TIPTREE-jr. - "BEYOND THE DEAD REEF" (premiul "Locus"). Jack VANCE - "CUGEL SAGA" (ultimul volum al ciclului "THE EYSE OF THE OVERLORD"). John VARLEY - "MILLENIUM". Gene WOLFE (n. 1931) - "THE CITADEL OF THE AUTARCH" (ultimul volum din ciclul "THE BOOK OF THE NEW SUN"). Jack WILLIAMSON - "THE QUEEN OF THE LEGION" (ultimul volum din ciclul "LEGIONS OF SPACE"). Roger ZELAZNY - "UNICORN VARIATIONS" (premiul "Locus").
— MAREA BRITANIE: Michael BISHOP - "HER HABILINE HUSBAND" (premiul "Locus").
— FRANŢA: Jean-Pierre ANDREVON - "IL FAUDRA BIEN SE RESOUDRE A MOURIR SEUL"; "LE TRAVAIL DU FURET A L'INTERIEUR DU POULAILLER". Georges J. ARNAUD - "LES BRULEURS DE LA BANQUISE" şi "LE GOUFFRE AUX GAROUS" (din seria "LA CAMPAGNIE DES GLACES", distinsă cu "Grand Prix de la Science Fiction Francaise"). Pierre BOULLE - "LA BALEINE DES MALOUISNES". Serge BRUSSOLO (n. 1951) - "LE SEMEURS D'ABÎMES" (premiul "Apollo"), "PORTRAIT DU DIABLE EN CHAPEAU MELON" (trad. "Moartea cu melon"), "CARNAVAL DE FER" (trad. "Carnavalul de fier"), "LE PUZLE DE CHAIR", "TERRITOIRE DE FIEVRE" (trad. "Febra"), "LES LUTTEURS IMMOBILES". Lionel EVRARD - "LE CLAVIER INCENDIE" (premiul "Rosny-aîné"). Jean-Pierre HUBERT - "LE CHAMP DU REVEUR" (premiul "Rosny-aîné", "Grand Prix de la Science Fiction Francaise"). Pierre PELOT - "SOLEILS HURLANTS" (din ciclul "Les hommes sans futur"), "LE SOMEIL DU CHIEN", "LA FOUDRE AU RALENTI", "LA NUIT SUR TERRE". Thérese ROCHE - "LE NAVILUK" ("Grand Prix de la Science Fiction Francaise"). Daniel WALTHER - "EMBUSCADE SUR ORNELLA", "APOLLO XXV", "CARBON - 14".
— ROMÂNIA: George ANANIA & Romulus BĂRBULESCU - premiera piesei de teatru "Despărţire la marele zbor". Romulus BĂRBULESCU - "Catharsis". Horia ARAMĂ - "Dincolo de paradis" (culegere). Ovidiu BUFNILĂ - "Fericitul Adam", "Dezertorul", "Tatuum", "Sonaria", "Despre subconştient". George CEAUŞU (n. 1954) - "Steaguri sub zid". Vladimir COLIN (n. 1921 - m. 1991) - "Bătrâna", Gestul care..." şi "O perdea de glicine" (povestiri fantastice). Bogdan FICEAC (n. 1958) - debut cu povestirea "Păsările". Titus FILIPAŞ (n. 1944) - "Sufletul pavezei". Ion HOBANA - "Science Fiction: autori, cărţi, idei" (studiu), "Wells şi Einstein" (micro-eseu). Lucian IONICĂ (n.

1952) - "Ziua confuză" (culegere). Alexandru MIRONOV (n. 1942) - "Alfa" (antologie, în colaborare cu Ion Ilie IOSIF şi Dan Ion VLAD), "Cele mai frumoase povestiri SF româneşti" (antologie, în colaborare cu Dan MERIŞCA). Mircea OPRIŢĂ (n. 1943) - "Cina cea mai lungă", "SF aus Rumanien" (antologie, în colaborare cu Herbert W. FRANKE), "H.G. Wells - utopia modernă" (studiu).

— GERMANIA: Herbert W. FRANKE (n. 1927 în Austria) - "ATEM DER SONNE" (premiul "Kurd Lasswitz"). Thomas R.P. MIELKE - "DAS SAKRIVERSUM" (premiul "Kurd Lasswitz").

— RUSIA: Serghei Ivanovici PAVLOV - "MIYAGKIN ZERKAL" (din ciclul "LUNNAYA RADUGA").

Periodice:

— la Iaşi apare "ARGONAUT", supliment literar SF editat trimestrial de revista "Convorbiri literare". În perioada 1983 - 1986 au apărut 12 numere; în octombrie 1987 a apărut cel de-al 13-lea număr, după care şi-a încheiat apariţia definitiv. Redactor-responsabil: Daniel DIMITRIU.

— în SUA apare fanzinul "FANTASY NEWSLETTER" (existenţă efemeră: numai 9 numere).

Fandom:

— cea de-a 41-a ediţie a Convenţiei Mondiale (cunoscută sub abrevierea "CONSTELLATIO") se întruneşte la Baltimore, la aceasta participând un număr record de delegaţi: 6400 (!).

— la Bucureşti are loc cea de-a XIII-a Consfătuire Naţională a Cenaclurilor SF".

Premii:

— "HUGO AWARD": Isaac ASIMOV - "FOUNDATION'S EDGE" (roman); Joanna RUSS - "SOULS" (nuvelă); Connie WILLIS - "FIRE WATCH" (nuveletă); Spider ROBINSON - "MELANCHOLY ELEPHANTS" (povestire); James GUNN - "ISAAC ASIMOV: THE FOUNDATIONS OF SCIENCE FICTION" (studiu critic); Edward L. FERMAN - editor profesionist; Michael WHEELAN - grafică; Richard E. GEIS - "Best Fan Writer"; Alexis GILLILAND - grafică amatori; Richard E. GEIS - activităţi în fandom; "LOCUS" - fanzin; "BLADE RUNNER" (regia Ridley Scott) - film.

— "NEBULA AWARD": David BRIN - "STARTIDE RISING" (roman); Greg BEAR - "HARD-FOUGHT" (nuvelă) şi "BLOOD MUSIC" (nuveletă); Gardner DOZOIS - "THE PEACEMAKER" (povestire); André NORTON - Premiul special "Grand Master of Science Fiction".

— "LOCUS AWARD": Isaac ASIMOV - "FOUNDATION'S EDGE" (roman); Gene WOLFE - "THE SWORD OF LICTOR" (roman fantasy); Donald KINGSBURY - "COURTSHIP RITE" (roman de debut); Joanna RUSS - "SOULS" (nuvelă); Harlan ELLISON - "DJIN, NO CHASER" (nuveletă); Ursula K. LE GUIN - "SUR" (povestire); Terry CARR - "THE BEST SCIENCE FICTION OF THE YEAR - Nr. 11" (antologie); Ursula K. LE GUIN - "THE COMPASS ROSE" (culegere); Barry MALZBERG - "THE ENGINES OF THE NIGHT"; Michael WHEELAN - grafică; "LOCUS" - revistă; "POKET - TIMESCAPE BOOKS" - editură.

— "GRAND PRIX DE LA SCIENCE FICTION FRANCAISE": Pierre BILLON - "L'ENFANT DU 5-EME NORD" (roman); Jacques MONDOLONI - "PAPA I-ER"(proză scurtă); Michel GRIMAUD - "LE TYRAN D'AXYLANE" (roman pentru tineret).

— "PRIX APOLLO": Michel JEURY - "L'ORBE ET LA ROUE".

— Premiul "AELITA" (Rusia): Vladislav KRAPIVIN.

— "PHILIP K. DICK AWARD" : Rudy RUCKER - "SOFTWARE".

— "JOHN W. CAMPBELL AWARD": Paul O. WILLIAMS.

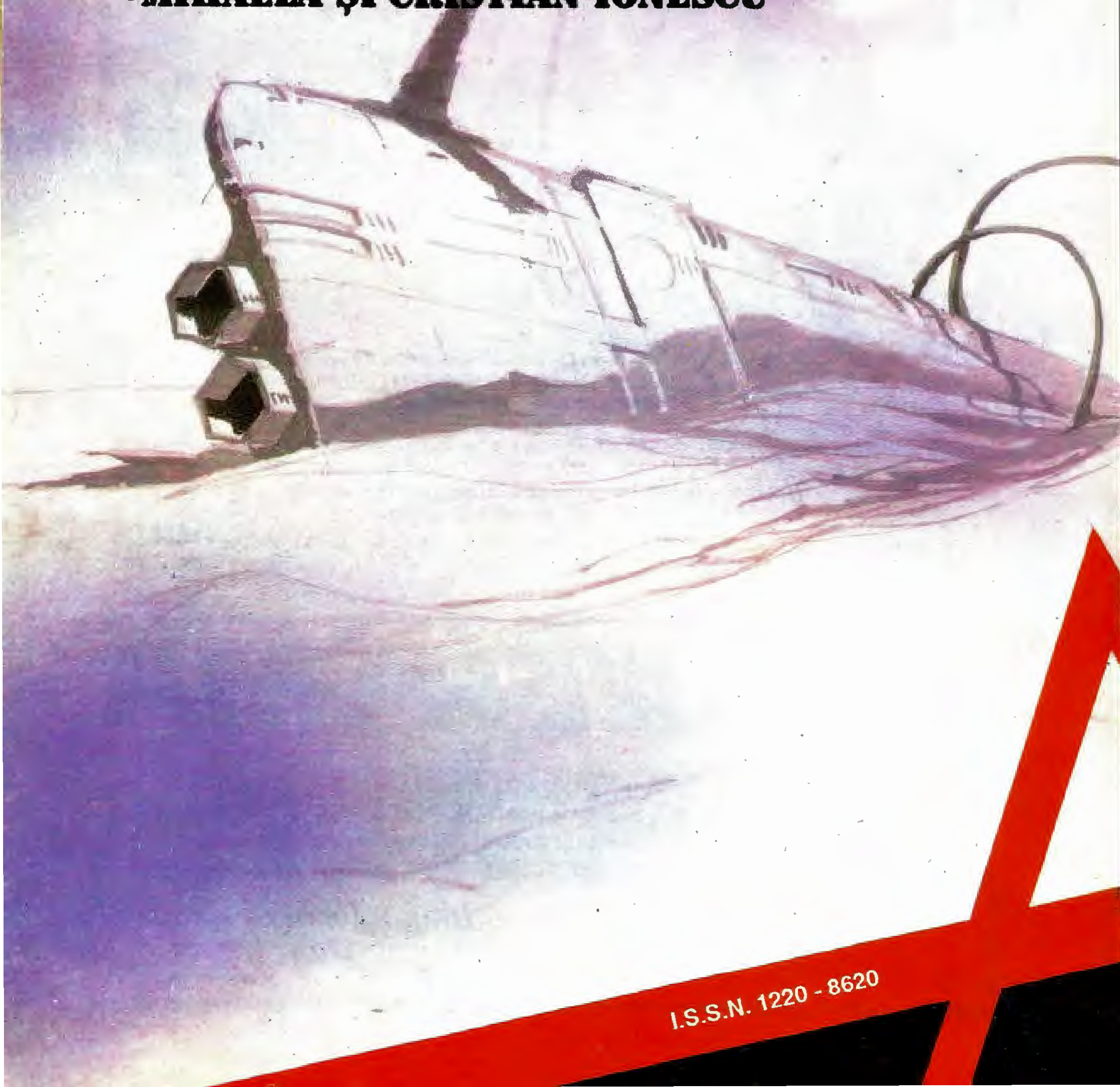
— Premiul "NOBEL" pentru literatură a fost acordat în 1983 lui William GOLDING (Marea Britanie; n. 19.09.1911, St. Columbus Minor), în a cărui operă tematicile SF au fost nu o dată abordate. Pot fi amintite în acest sens câteva titluri de excepţie, cum ar fi: "LORD OF THE FLIES" (1954; trad. "Împăratul muştelor"), "THE INHERITORS" (1955) şi "ENVOY EXTRAORDINARY" (1956; dramatizată în 1958 sub titlul "THE BRASS BUTTERFLY").

Aici se termină "TUNELUL TIMPULUI", în care aţi pătruns în 1513, o dată cu italianul Anton Francesco Doni, şi care - pe nesimţite - v-a condus până în 1993, la câţiva paşi de pragul noului mileniu.

Noi sperăm că aceşti paşi i-aţi făcut în tovărăşia unei prietene care - suntem siguri - nu v-a dezamăgit şi nu vă va dezamăgi nici în continuare: «ANTICIPAŢIA».

Mihaela şi Cristian IONESCU

- ALEXANDRU MIRONOV
- URSULA K. LE GUIN
- MIHAIL GRĂMESCU
- DARIUS H. LUCA
- PAUL J. McAULEY
- SILVIU GENESCU
- STEPHEN BAXTER
- OVIDIU BUFNILĂ
- OVIDIU RUȚĂ
- MIHAELA ȘI CRISTIAN IONESCU

I.S.S.N. 1220 - 8620